

Matjaž Zupančič

Goli pianist

*ali mala nočna
muzika*

Ženske osebe:

ZINKA
JOLANDA
GOSPA MINKA
TETA
SESTRA

Moške osebe:

ADAMOVIČ
ŠKODLARIČ
VRHOVRC
MOŽ
EDI

I. DEL

Dve ženski pri frizerju. Nad glavami havbe, v rokah revije.

JOLANDA: Ti, a veš da nisem vedela.

ZINKA: Nisi vedela kaj?

JOLANDA: Da si se spet poročila.

ZINKA: M?

JOLANDA: Da si se spet poročila.

ZINKA: Nemogoče, da sem se.

JOLANDA: Če pa piše.

ZINKA: Pokaži.

JOLANDA: Evo.

ZINKA: (*Pogleda.*) Saj ne morem verjet!

JOLANDA: Tukaj imaš črno na belem.

ZINKA: (*Bere.*) Pa res. (*Zaskrbljeno.*) Joj, to pa zdaj vse spremeni.

JOLANDA: Pa še psa imata. Madona, saj še zase ne znaš skrbet!

ZINKA: Ne vem, kaj bi rekla.

JOLANDA: Uboga žival.

ZINKA: Ja. Gotovo ga imava samo za imidž. V resnici se pa žival matra. Kaj pa je za ena pasma?

JOLANDA: Španska dog.

ZINKA: Kaj?!

JOLANDA: Španska dog. Tako piše. Evo.

ZINKA: Te pasme pa ne poznam. A imava tudi kaj otrok?

JOLANDA: Tbo pa ne. Samo psa.

ZINKA: (*Nervozno.*) Vsaj to. Še dobro, da si kupila to revijo. A veš, da sploh nisem imela namena danes nič skuhat... Veš kaj, bom kar šla.

JOLANDA: Čakaj no, tako se pa spet ne mudi.

ZINKA: Moram še v trgovino, pa v mesnico.

JOLANDA: Lase si posuši do konca. Kaj bo on s tabo, revo prehlajeno?

ZINKA: (*Sede nazaj.*) Če me je pa zaskrbelo. A veš, kako bi bilo to nerodno. Če pride iz službe pa nič kosila.

JOLANDA: Ali pa večerje...

ZINKA: Saj.

JOLANDA: Pa tistega, kar pride potem...

ZINKA: Pa ne da misliš...?

JOLANDA: Nisem nič rekla.

ZINKA: Ampak misliš si pa.

JOLANDA: Mislim si lahko, kar hočem.

ZINKA: Ampak ti misliš samo na tisto, Jolanda. Odkar te poznam.

JOLANDA: (*Se hahlja z globokim tonom.*) Zdaj sem pa jaz kriva, če je ta svet pokvarjen.

ZINKA: (*Se hahlja z malce višjim tonom.*) Tega pa ne zanikam, da je. (*Bere.*) Pa tudi gužva je na njem.

JOLANDA: Tbo pa sploh.

ZINKA: Ne, resno. Ko tole prebereš, se prav zamisliš. (*Gleda v časopis.*) Poglej te cifre. A veš, da je samo Kitajcev že eno milijardo?

JOLANDA: Pokaži.

ZINKA: Evo.

JOLANDA: Ne vem, če to drži. Mogoče je že kakšen več.

ZINKA: En Kitajec gor dol ne spremeni stvari. Eno milijardo, te prosim. A veš koliko zraka podihamo?

JOLANDA: Meni se že prav smilimo. (*Bere.*) Pa ti bogi črnici se mi smilijo. Pa kaj je narobe s to Afriko?

ZINKA: Na kaj to misliš?

JOLANDA: Poglej, kaj piše. Saj kar stoje umirajo. To je za znoret. Ne vem, zakaj jih ne cepijo.

ZINKA: Če jih je pa toliko.

JOLANDA: Najbrž res ne morejo vseh.

ZINKA: To je ta Afrika, a veš.

JOLANDA: Ja. Vročina pa bolezni.

ZINKA: Ampak jih je vseeno zmeraj več.

JOLANDA: Ja. Pri nas pa sami abortusi. Ali pa še kaj hujšega.

ZINKA: A misliš na ...

JOLANDA: Seveda mislim. A si ti že pozabila?

ZINKA: Večkrat se spomnim nanj.

JOLANDA: Jaz tudi.

ZINKA: Včasih pomislim, kaj vse se mu je moralo zgoditi v življenju, da je tako končal.

JOLANDA: Zdaj nima komu povedat, ko ga ni več.

ZINKA: Saj se nismo veliko družili, a veš ... ampak v bistvu smo vse vedeli o njem.

JOLANDA: Ljudje vse vemo drug o drugem.

Tišina. Listata.

JOLANDA: A veš, da je bil Edi spet v Frankfurtu?

ZINKA: A res? Kdaj?

JOLANDA: Prejšnji teden. Zdaj hoče pa še v Singapur.

ZINKA: Tam pa ne vem, če je varno.

JOLANDA: Saj samo hoče, a veš.

ZINKA: Bolj varno je, če gre še enkrat v Frankfurt.

JOLANDA: A ti nekaj povem? Samo ne povedat nobenemu.

ZINKA: Obljubim, samo da koga srečam.

JOLANDA: Ko je bil mlad, so mu bile všeč črnke.

ZINKA: A daj no mir? Kako pa to veš?

JOLANDA: Mu je parkrat ušlo.

ZINKA: Daj no mir.

JOLANDA: Črnke so za črnce, če mene vprašaš.

ZINKA: A ti je kaj prinesel iz Frankfurta?

JOLANDA: Nič posebnega. Zdaj šparava za hišo. Malo kozmetike in te reči ...

Aja, zase je pa vzel par novih kravat. Ta stare so mu že vse predolge.

ZINKA: Ne maram moških, ki jim kravate visijo čez jajca.

JOLANDA: Kako pa govoriš? Saj nisi natararica.

ZINKA: Pa še bom.

JOLANDA: Veš, kaj pa mene moti? Če jim trebuhu ... a veš ... čez pas...

ZINKA: Vem, kaj hočeš reči.

JOLANDA: To je res krivično. Me ženske moramo do osemdesetega leta hoditi v fitnes, moški se lahko pa komplet razšlampajo.

ZINKA: Samo da so karakterji.

JOLANDA: Ne, resno. Me se moramo ves čas rihtat, oni pa, kao, šarm.

ZINKA: A misliš na Edija?

JOLANDA: Edi je še kar v redu, ampak če pogledam kakšne druge ...

ZINKA: Ne smeš ga preveč kritizirat. Saj veš, da je kar naprej na poti.

JOLANDA: On je bil vedno nemiren. To ima po sinu, a veš.

ZINKA: Moja poanta je v tem, da si moramo včasih vzet čas drug za drugega.

Veš, tole, da iz časopisa zveš, da si poročen ... saj se ne pritožujem, vem, da od nekje moraš zvedet, tudi to razumem, da gre nekaterim še slabše, ampak vseeno ...

JOLANDA: Madonca, saj se res že dolgo nismo videli.

ZINKA: Pridita z Edijem k nama na drink.

JOLANDA: Ti, to pa ni slaba ideja ... Bomo kakšno rekli. A to veš, da imamo novega soseda?

ZINKA: A se hecaš.

JOLANDA: Ne, resno.

ZINKA: A daj no mir. A zgoraj ...

JOLANDA: Zgornji štuk, ja.

ZINKA: Kdaj pa?

JOLANDA: Baje prejšnji teden. Se je vselil.

ZINKA: A veš da nisem vedela. Pa že tako kmalu ...

JOLANDA: Če ti rečem.

ZINKA: S čim se pa ukvarja?

JOLANDA: Pianist je.

ZINKA: A daj no mir? A ta tudi?

JOLANDA: To ni nič takega, da bi se človek čudil. V pritličju pri Vrhovrčevih so pa sami mesarji.

ZINKA: Veš kaj: eni in drugi so potrebni.

JOLANDA: A veš, da se moramo res malo dobit. Da podebatiramo o tem, kaj je novega v hiši.

ZINKA: Zmenjeno. Pridita z Edijem jutri zvečer na drink. (Ji ponudi svojo revijo.) A zamenjava?

Luč ugasne.

Velika, prazna, belo pobeljena soba. Na desni so vrata, v ozadju okno. Za oknom magrittova svetloba. S stropa, ki ga ne vidimo, visi gola žarnica, umazana od sveže barve. Na tleh parket. Vse je nekoliko povečano, tudi kljuke na vratih; tako soba zavzame skoraj ves oder. Na sredi sobe stoji pianino modre barve.

Dva človeka nosita skozi vrata omaro.

ŠKODLARIČ: Kam rineš, madona?

VRHOVRC: Če pa nič ne vidim!

ŠKODLARIČ: Zakaj pa takoj ne poveš? Če je tako, potem pa fino porini!

VRHOVRC: A sva že noter?

ŠKODLARIČ: Noter sva.

VRHOVRC: Kam jo bova postavila?

ŠKODLARIČ: Najprej jo spustiva na tla... pa počasi, madona, a mi hočeš uničiti prste?

VRHOVRC: A si v redu, Škodlarič?

ŠKODLARIČ: Nič me ne sprašuj, dokler ti kaj ne odgovorim ... Takole ... takole.

Zadihana obstaneta.

VRHOVRC: Kaj bova pa zdaj? Tukaj pri vratih je ne moreva pustit.

ŠKODLARIČ: Čakaj, da malo razmislim, a prav? Kam rineš? Malo se spočij.

VRHOVRC: Jaz raje potem počivam ... Kaj je pa tole?

ŠKODLARIČ: Klavir.

VRHOVRC: Klavir ima sredi sobe.

ŠKODLARIČ: Spet ista zgodba.

VRHOVRC: A se bo to kdaj nehalo?

ŠKODLARIČ: To pa že ne bo šlo. Poriniva ga tjale v kot.

VRHOVRC: A nisi rekel, naj se spočijem?

ŠKODLARIČ: Dajmo, dajmo...

VRHOVRC: Kako je tukaj slab zrak ... A odprem okno?

ŠKODLARIČ: Čakaj, da najprej do konca premakneva klavir. Kam rineš?

VRHOVRC: V kot, a nisi rekel?

ŠKODLARIČ: Ne me živcirat ... takole. (*Porineta pianino v kot.*)

VRHOVRC: To je pa zdaj veliko bolje. Koliko je kar naenkrat prostora!

ŠKODLARIČ: Saj pride še drugo pohištvo. (*Gre k oknu, ga odpre, gleda ven.*)

Ta razgled mi je bil zmeraj všeč. Samo kaj, ko nobeden ne zna tega cenit. Še nobeden, ki je bil v tem stanovanju, ni znal tega cenit.

VRHOVRC: Ti hribčki pa dolince ... kot da sploh nismo v mestu.

ŠKODLARIČ: Ampak kozolcev je pa vseeno zmeraj manj.

VRHOVRC: Ja. Sem bral, da se veliko piše o tem.

ŠKODLARIČ: Ampak še premalo.

VRHOVRC: (*Mu pihne na dušo.*) Moraš ti kaj napisat, Škodlarič. To bo zaleгло.

ŠKODLARIČ: (*Težko skrije, da mu kompliment godi.*) Če pa ni nobenega časa ... Veš kaj ... vem, kaj bova naredila.

VRHOVRC: S čim?

ŠKODLARIČ: Z omaro, s čim pa? Tja jo bova dala, kjer je nekoč že bila.

VRHOVRC: To se mi zdi pametno. To je najbolj ziher. A ni bila tamle ob zidu?

ŠKODLARIČ: Točno tam. Primi, da jo preneseva tja.

Nosita.

VRHOVRC: Škodlarič ...

ŠKODLARIČ: Kaj je, Miško?

VRHOVRC: Težka je.

ŠKODLARIČ: Dobro, Miško. Dobro. Še naprej me informiraj ...

Preneseta omaro čez sobo. Pride Adamovič.

ADAMOVIČ: *(Vljudno.)* Kaj pa počnete v mojem stanovanju, lepo prosim?

ŠKODLARIČ: Kako, kaj počneva?

ADAMOVIČ: Kaj pa je to za ena reč?

VRHOVRC: To je Škodlarič.

ADAMOVIČ: Ne, tisto zraven njega.

ŠKODLARIČ: Omara, človek božji.

ADAMOVIČ: Nobene omare nisem naročil.

ŠKODLARIČ: A ga slišiš, Miško.

VRHOVRC: Nobene omare ni naročil.

ADAMOVIČ: Hočem imet čisto prazno sobo.

VRHOVRC: Prazno sobo hoče imet, Škodlarič.

ŠKODLARIČ: Saj sem ga slišal. Raje ga vprašaj, kdo je, Miško.

ADAMOVIČ: Pišem se Adamovič. Prejšnji teden sem se vselil ... Kje je pa je moj pianino?

VRHOVRC: A mislite klavir? Tamle.

ADAMOVIČ: To vidim. Ampak kdo ga je porinil tja?

VRHOVRC: Midva.

ADAMOVIČ: Vidva. Kdo pa sta vidva?

ŠKODLARIČ: Jaz sem Škodlarič, sosed. Malo tudi skrbim za hišo. On je pa Vrhovrc Milivoj, moj pomočnik. Za prijatelje Miško.

ADAMOVIČ: Me veseli, gospoda. Zdaj bi pa prosil, da prineseta pianino nazaj.

ŠKODLARIČ: Zmeraj je stal v kotu. Tudi tisti pred vami ga je imel tam v kotu. Tako je več prostora še za drugo pohištvo.

ADAMOVIČ: Ne razumem.

VRHOVRC: On govori o nekom, ki je tu živel pred vami.

ADAMOVIČ: In ... in ta je imel tudi pianino?

VRHOVRC: *(Škodlariču.)* Kaj hoče s tem "pianino"?

ŠKODLARIČ: To je tak majhen klavir, Miško. *(Adamoviču.)* Tamle v kotu ga je imel, kjer zdaj stoji.

ADAMOVIČ: Sam ga je postavil tja?

ŠKODLARIČ: Ne, midva sva ga porinila.

ADAMOVIČ: Ampak jaz ga hočem imet na sredi sobe! Kje je zdaj problem?

ŠKODLARIČ: Problem je v tem, da sva midva zdaj že malo zmatrana. Če me razumete. Pa človek vse prenese, če dobi vsaj malo zahvale. A veste, kako težka je ta omara? Probajte!

ADAMOVIČ: Že, že, ampak jaz vaju nisem prosil, da jo prineseta in tudi ne rabim ...

ŠKODLARIČ: To je pravi les. A veste, kaj je to pravi les? Celo truge delajo iz njega. Tiste za izvoz. To ni kakšna konfekcija.

ADAMOVIČ: Saj verjamem. Saj verjamem.

ŠKODLARIČ: Ta omara je od tistega, ki je bil pred vami tukaj. A mislite, da pred vami ni bilo nikogar? Da se je ta bajta začela z vami?

ADAMOVIČ: Ne, tega ne mislim ...

ŠKODLARIČ: Pa smo si rekli, da bo tudi vam prišla prav.

ADAMOVIČ: Ne ne, hvala, res je ne potrebujem. Čisto prazno sobo hočem.

Samo pianino, nič drugega. Brez zamere.

ŠKODLARIČ: A slišiš, Vrhovrc.

VRHOVRC: Slišim. Zdaj hoče, da jo neseva nazaj dol v klet.

ŠKODLARIČ: Že mogoče. Ampak bomo najprej zbrali za lift.

VRHOVRC: Tbo pa težko. Se še za fasado ne moremo zmenit. Pa vsi vidijo, kako razpada.

ŠKODLARIČ: On bi jo pa nazaj v klet.

VRHOVRC: Namesto, da bi rekel hvala.

ADAMOVIČ: Dobro, dobro, pustita jo ... (*Gre do omare in jo odpre.*) Ampak saj notri so obleke!

ŠKODLARIČ: Tbo je pa res čudno, kaj Miško? Omara, notri pa obleke.

VRHOVRC: (*Se zabava.*) Ja to, je pa res čudno. Obleke, pa v omari!

ADAMOVIČ: Ne, ne mislim to. Ampak zakaj jih pa ni odnesel s sabo?

ŠKODLARIČ: Kdo?

ADAMOVIČ: Tisti, ki je prej živel tukaj. Mislim, če že omare ni vzel, bi lahko vsaj obleke.

ŠKODLARIČ: Kaj praviš, Miško, zakaj jih ni odnesel s sabo?

VRHOVRC: (*Se še bolj zabava.*) Ker tja, kamor je on šel, težko kaj neseš s sabo.

ADAMOVIČ: Ne razumem.

ŠKODLARIČ: A vidite tisto okno?

ADAMOVIČ: Ja.

ŠKODLARIČ: Tja skozi je šel.

ADAMOVIČ: Skočil je skozi okno?

ŠKODLARIČ: A me ti razumeš, Miško?

VRHOVRC: Razumem, Škodlarič.

ŠKODLARIČ: A govorim razločno?

VRHOVRC: Govoriš.

ŠKODLARIČ: Zakaj me potem on ne razume?

ADAMOVIČ: Saj vas razumem. Samo ... (*Gre k oknu in gleda skozi.*)

ŠKODLARIČ: A je visoko, kaj?

ADAMOVIČ: Visoko.

ŠKODLARIČ: Zato je pa tako lep razgled.

VRHOVRC: Samo danes je malo megleno.

ŠKODLARIČ: (*Dobre volje.*) Dajte, pomerite raje kakšen rekle.

ADAMOVIČ: M?

ŠKODLARIČ: Pomerite kakšen rekle.

ADAMOVIČ: Zakaj?

ŠKODLARIČ: Da vidimo, če vam je prav.

ADAMOVIČ: Saj je vseeno, ali mi je prav ali ne.

ŠKODLARIČ: Samo enega no. (*Brska po omari.*) Tegale. Tale je prima. Se spomniš, Miško? On ga je kar naprej nosil.

ADAMOVIČ: Ampak res ne bi ...

ŠKODLARIČ: Ah dajte no. Tega morate probat. Če sva že vse skupaj prinesla gor ...

ADAMOVIČ: Dobro, dobro ...

ŠKODLARIČ: Evo ti ga na. (*Ga obleče.*) Kot ulit.

ADAMOVIČ: Se vam zdi ...

VRHOVRC: A veš, da mu je v tem rekleu prav malo podoben.

ŠKODLARIČ: Imaš prav. Kaj če bi še hlače ...

ADAMOVILČ: Ne, ne, ne.

ŠKODLARIČ: Saj bo ena dva tri. Te grejo zraven.

ADAMOVIČ: Če rečem, da ne.

ŠKODLARIČ: Pejva, Miško. Pejva. Pustiva ga malo samega. Saj veš.

VRHOVRC: (*Ne razume.*) Kaj vem?

ŠKODLARIČ: Neroden mu je sleč hlače. Rad bi si jih pomeril, pa si ne upa, kar sva midva tukaj.

ADAMOVIČ: Dajte sem te hlače. (*Si preobleče hlače.*)

ŠKODLARIČ: Midva se lahko pa stran obrneva, a ne?

VRHOVRC: Ni problema.

ŠKODLARIČ: Obrniva se stran.

VRHOVRC: A je že?

ADAMOVIČ: Že.

ŠKODLARIČ: Madona, pa mu je res podoben.

VRHOVRC: Rekelc mu je kot ulit, pa hlače tudi.

ADAMOVIČ: Dobro, zdaj bi vaju pa prosil ... imam zelo važno delo, moram vadit ...

VRHOVRC: Zlasti rekelc.

ŠKODLARIČ: (*Odhajata.*) Greva, Vrhovrc. (*Adamoviču.*) Saj so še drugi notri, ne pretiravat ravno s tem enim.

ADAMOVIČ: Ne, ne, saj ne mislim ... hvala vseeno ... pa adijo.

ŠKODLARIČ: Ne adijo. Na svidenje. Tisti, ki je bil prej tukaj, ni nikoli rekel adijo. Zmeraj na svidenje. Smo se kar razvadili.

ADAMOVIČ: Prav ... pa na svidenje.

ŠKODLARIČ: Na svidenje.

VRHOVRC: Na svidenje.

Adamovič ostane sam; sede za klavir in zaigra. Raztreseno vstane in zapre okno; potem odpre omaro in se prične ogledovati v ogledalu na notranji strani vrat. Pride gospa Minka. S seboj nosi stol. In šalico kave. Sede na stol, ki ga je prinesla in pije kavo.

GOSPA MINKA: Dober dan.

ADAMOVIČ: Dober dan ...

GOSPA MINKA: Lepa obleka.

ADAMOVIČ: Ne, saj ni moja ...

GOSPA MINKA: Nič se ne zahvaljujte.

ADAMOVIČ: Prosim?

GOSPA MINKA: Omara. To je bila moja ideja, veste.

ADAMOVIČ: Aja, to ... Kdo ste pa vi, če smem vprašat?

GOSPA MINKA: Minka. Sosega. Moža iščem. A ste ga kaj videli?

ADAMOVIČ: Ne vem ... hišnik je bil tukaj in še nekdo ...

GOSPA MINKA: Veste, midva se vedno zgrešiva. Vam povem: ko bo on umrl, se bom jaz rodila.

ADAMOVIČ: Vi torej ... tudi stanujete tukaj?

GOSPA MINKA: (*Pomembno.*) Sem teta od lastnice te hiše. Njen brat je bil pa stric od mojega moža v drugem kolenu. Sami stari meščani. Veste, v tej hiši smo si vsi malo v sorodu.

ADAMOVIČ: Jaz sem Adamovič.

GOSPA MINKA: Kot da ne vem, kdo ste.

ADAMOVIČ: (*Vljudno.*) Samo povem.

GOSPA MINKA: Ni vam treba povedat, če že vem.

ADAMOVIČ: A vam kaj ponudim, ko že sedite?

GOSPA MINKA: Kaj boste ponujali, saj nič nimate. Komaj ste se vselili. Zato sem pa kavo kar s sabo prinesla. Veste kaj, raje mi kaj povejte.

ADAMOVIČ: Kaj vas zanima?

GOSPA MINKA: Lepa omara, kaj? Sem si rekla, da vam bo mogoče prav prišla.

ADAMOVIČ: Veste, jaz nisem hotel ...

GOSPA MINKA: Tudi tale stol vam bom pustila. Saj se nimate kam vsesti.

ADAMOVIČ: Veste, hotel sem prazno ...

GOSPA MINKA: Lepo vas prosim! Tišje, da vas kdo ne sliši. (*Vstane.*) Ta stol je od tukaj. Samo sposodila sem si ga. Zdaj ga pa vračam. No, dajte, sedite nanj, boste videli, kako paše.

ADAMOVIČ: Hvala, ampak raje stojim.

GOSPA MINKA: Dajte dajte, kaj se bojite? Saj ni električni!

ADAMOVIČ: Ne, res mi ne paše ...

GOSPA MINKA: Čeprav ne bi bilo nič čudnega, če bi bil. Danes je že vse na štrm, kot pravijo ta mladi.

ADAMOVIČ: Križ me boli, raje stojim, če ne vadam ...

GOSPA MINKA: Dajte no, naredite stari ženski malo veselja.

ADAMOVIČ: Dobro, dobro ... (*Sede.*)

GOSPA MINKA: No?

ADAMOVIČ: Kaj?

GOSPA MINKA: Kako je?

ADAMOVIČ: V redu ... v redu se sedi. Zdaj bi pa ...

GOSPA MINKA: On je večkrat sedel pri oknu pa gledal ven. Prav na tem stolu je sedel. Ga imam še tako živo v spominu. Premaknite malo glavo... samo malo, takole, v profilček... evo. Izrezan on.

ADAMOVIČ: Zdaj bi pa vstal.

GOSPA MINKA: Še malo sedite in dajte mir. Ste pa res živčen. Sicer je pa on tudi bil.

Gospa Minka se sprehodi do omare.

GOSPA MINKA: A veste, da se je večkrat skril v to omaro?

ADAMOVIČ: Zakaj?

GOSPA MINKA: Tak človek je bil. Ves čas ga je bilo sebe strah... Včasih se mi zdi, da še zmeraj čepi noter in da bo enkrat stopil ven.

ADAMOVIČ: Ste pa za vice.

GOSPA MINKA: Ne, ne. Bolj sem za v nebesa, če ne bo imel nobeden nič proti. *(Ga gleda.)* Čakajte, ne se premikati ... Ja, ja. Prav tako je sedel, ko ga je žena pustila, in gledal ...

ADAMOVIČ: *(Z očitnim olajšanjem.)* A je bil poročen? To je pa dobro.

GOSPA MINKA: Zakaj?

ADAMOVIČ: Ker jaz nisem.

GOSPA MINKA: Z nekim zamorcem je šla čez morje v Kanado, če lahko povem do konca. Odvetnikom. On je pa hrepeneče za njima gledal. Smo se veliko pogovarjali o tem. A odprem okno?

ADAMOVIČ: Imam raje zaprtega.

GOSPA MINKA: Dobro, potem ga bom pa kar odprla ... takole.

ADAMOVIČ: A lahko zdaj vstanem?

GOSPA MINKA: A sem vam jaz naročila, da sedete?

ADAMOVIČ: Ne, seveda ne. *(Vstane.)* Hvala.

GOSPA MINKA: Pridite pogledat, kakšen lep dan je zunaj.

ADAMOVIČ: *(Sitno.)* Kot da ima pomlad menstruacijo.

GOSPA MINKA: Veste kaj, tega pa ne bom komentirala. Pri golobjih drekih se pa vse neha. *(Gleda note na klavirju.)* Kaj pa je to?

ADAMOVIČ: Wolfgang Amadeus Mozart.

GOSPA MINKA: No, pa smo tam. Samo tega ne! Tak ste kot tisti pred vami. Enkrat sem mu prinesla štrudl in kaj vidim? Nag sedi za klavirjem in igra Mozarta! Nag, kot ga je mamica rodila. Takrat sem si rekla: to bo pa problem. Ampak na koncu je znal pa tudi že kakšno domačo, lepo spodobno oblečen.

ADAMOVIČ: A to je počel? Jaz še nikoli nisem igral nag ... če to mislite.

GOSPA MINKA: Ne vem, kaj naj si mislim o vas. *(Zaupljivo.)* Je pa res, da vsi v vas polagamo velike upe.

ADAMOVIČ: Kaj pa se je potem zgodilo z njim? A je res ...?

GOSPA MINKA: Res.

ADAMOVIČ: Tukaj skozi?

GOSPA MINKA: Pa dol na tla.

ADAMOVIČ: Ampak zakaj pa je ...?

GOSPA MINKA: Veste kaj, dajte vi meni raje nekaj povedat. A imate radi štrudl?

ADAMOVIČ: Ne.

GOSPA MINKA: Dobro. Me veseli. Jutri vam ga spečem. Samo glejte, da boste vsega pojedli; na to sem pa zelo občutljiva. Rada kaj naredim za koga, samo hočem, da se to potem ceni. Pa lepo se imejte. Aja, če boste karkoli rabili ... moj mož je vedno na voljo.

ADAMOVIČ: Hvala. Mislim da ne bom.

GOSPA MINKA: Trd mož, ampak noter mehak. Pravi oče. Hčerko ljubi bolj kot mene, jaz moram večkrat na kavču spat, ampak se ne pritožujem. Če ne bo slabše, bo boljše. On se pa tudi vsako nedeljo župniku spove.

ADAMOVIČ: A da se ...

GOSPA MINKA: Jaz pa rečem takole: moža razumem, punc je veliko na svetu, jaz sem pa samo ena. Zakaj bi okrog za njimi letal, če se lahko stvari doma popedenajo? Hčerka pa tudi še ni polnoletna. Se nima kaj za pritoževati, dokler jo redimo. Potem pa – to bo pa druga pesem. Tukaj smo pa zelo demokratični. Potem mu bo pa lahko rekla tudi ne, če bo hotela. Ampak zdaj je pa še premlada. No, pa lepo se imejte.

ADAMOVIČ: Adijo.

Gospa Minka ga zgroženo pogleda.

ADAMOVIČ: Na svidenje ... sem hotel reč.

Gospa Minka odide. Adamovič ostane sam. Nekaj časa nervozno stoji ob klavirju, potem sede na stol; gre k omari, jo odpre, se gleda v ogledalo. Nato zapre okno. Hitro in nepričakovano se sleče; kot bi mu bilo nerodno pred samim seboj, si z notami sramežljivo pokriva mednožje. Sede za pianino. Začne igrati. Vrata se odprejo in vidimo dolgo lestev, kako vstopa v prostor; za njo pa Škodlarič in Vrhovrc. Adamovič se začne hitro oblačiti, v hudi zadregi je, vendar se prišleka ne menita zanj.

VRHOVRC: Kje bova začela?

ŠKODLARIČ: Kam rineš, Vrhovrc? Čakaj, da pogledam.

VRHOVRC: (*Gleda nekam v zrak.*) Tukaj od spodaj se nič ne vidi.

ŠKODLARIČ: Saj zato sva pa prinesla tole s sabo, a ne? Da si bova lahko od blizu ogledala.

VRHOVRC: Dobro si se spomnil, Škodlarič.

ŠKODLARIČ: Postaviva jo sem. Tukaj zgoraj mi je sumljivo.

VRHOVRC: Meni tudi.

ŠKODLARIČ: Zadnji čas, da sva prišla.

VRHOVRC: A boš ti zlezal nanjo?

ŠKODLARIČ: Zakaj jaz?

VRHOVRC: Ker bolje vidiš.

ŠKODLARIČ: Ne. Jaz ti jo bom držal, da ne padeš.

VRHOVRC: Pa dobro jo drži.

ŠKODLARIČ: Bom, Vrhovrc. Zdaj pa splezaj gor. A si zaradi mene že kdaj z lojtre padel?

VRHOVRC: Enkrat sem pa res. Saj ti nič ne očitam, a veš, samo ...

ŠKODLARIČ: Takrat si bil sam kriv. Sam moraš mislit na to, kdaj se lestev konča. Jaz ne morem, če sem spodaj.

Vrhovrc pleza po lestvi. Ko je na vrhu, si začne pazljivo ogledovati strop, ki ga ne vidimo.

VRHOVRC: A držiš?

ŠKODLARIČ: Držim.

VRHOVRC: Zdi se mi, da se maje ...

ŠKODLARIČ: Nič se ne maje. No, zdaj pa poglej.

VRHOVRC: Ničesar ne vidim, Škodlarič.

ŠKODLARIČ: Daj očala gor.

VRHOVRC: Samo malo, da jih najdem ... takole.

ŠKODLARIČ: No?

VRHOVRC: Še zmeraj nič ne vidim.

ŠKODLARIČ: Dobro poglej.

VRHOVRC: Nič, če ti rečem.

ŠKODLARIČ: To ne more bit, madona.

VRHOVRC: Če ti rečem.

ŠKODLARIČ: Pridi dol, bom šel sam pogledat.

Adamovič stopi bližje.

ADAMOVIČ: Oprostita ... kaj pa iščeta?

ŠKODLARIČ: Počakajte malo, zdajle nimam časa. A ne vidite, da delava?

(Leze po lestvi gor, gleda.)

ADAMOVIČ: Samo vprašal bi ... glede na to, da je to moje stanovanje ...

ŠKODLARIČ: Dobro drži, Vrhovrc.

VRHOVRC: A kaj vidiš?

ŠKODLARIČ: Čakaj ... nič pametnega, jebenti.

VRHOVRC: Saj sem ti rekel, pa mi nisi verjel.

ŠKODLARIČ: Ti hudič, ti. A sva res že oba tako slepa?

ADAMOVIČ: A lahko jaz kaj pomagam?

ŠKODLARIČ: *(Ga pogleda.)* Ti, to pa ni neumna misel. Mogoče bi pa res lahko.

ADAMOVIČ: Lahko kaj?

VRHOVRC: *(Mu sname očala z nosu, jih ocenjuje.)* Tole je pa močno orodje, kaj?

ADAMOVIČ: To so moja očala.

ŠKODLARIČ: Takole bomo naredili: vi zlezite gor na lestev.

ADAMOVIČ: Ampak kaj naj pa počnem gor ...

ŠKODLARIČ: Dajmo, dajmo. Saj ste se sami ponudili. Najprej splezajte gor.

ADAMOVIČ: Dobro, že grem ... *(Spleza gor.)* Kaj pa zdaj?

ŠKODLARIČ: Dobro si oglejte strop.

ADAMOVIČ: Ja?

ŠKODLARIČ: A kaj vidite?

ADAMOVIČ: Kaj naj bi videl?

ŠKODLARIČ: Flek.

ADAMOVIČ: Flek?

ŠKODLARIČ: Flek, jebenti. Flek na stropu.

ADAMOVIČ: Nič ne vidim.

ŠKODLARIČ: Mora bit! Kako pa to gledate? Vam povem, da vas toliko časa ne spustim dol, dokler ga ne boste zagledali!

ADAMOVIČ: Jaz tega nisem navajen ...

ŠKODLARIČ: Prej ne greste dol, vam rečem! Jaz ne bom vsak dan vlačil te lestve sem gor!

VRHOVRC: Kaj pa, če bi jo pustila kar tukaj, Škodlarič?

ADAMOVIČ: No, saj nekaj vidim ... neka lisa pa je tam v kotu.

VRHOVRC: Kje? Kje? Pokažite!

ŠKODLARIČ: A si slišal? To je to, Miško! To je to! Flek! Sem vedel, da mora bit!

ADAMOVIČ: Ampak je čisto majhen, komaj opazen ... nič večji, kot škatlica vžigalic ...

ŠKODLARIČ: Če je flek, mora nekje nekaj puščat. A je tako, Vrhovrc?

VRHOVRC: Tako je, Škodlarič.

ŠKODLARIČ: Zdaj je samo vprašanje, kaj pušča.

ADAMOVIČ: Ne, saj mene ne moti ... če takole še enkrat pogledam, se mi pa skoraj zdi, da je bila samo senca ...

VRHOVRC: To mora biti ena debela cev, Škodlarič.

ŠKODLARIČ: Madonca, če ni ta glavna. Če je, bo treba vse stanovanje razkopat.

VRHOVRC: Jaz sumim, da je ta glavna.

ADAMOVIČ: Samo tega ne! Ravno sem se vselil ...

ŠKODLARIČ: Ta glavna je, ta glavna. Sem kar vedel, da se bo spet začelo. Čim se kdo vseli v to stanovanje, so problemi. Ampak važno je, da jih znamo rešiti.

ADAMOVIČ: A lahko zdaj zlezem dol?

ŠKODLARIČ: A se hecate? Da se nikamor ne premaknete, dokler ne prideva nazaj.

ADAMOVIČ: Vi hočete, da ostanem tukaj na lestvi.

ŠKODLARIČ: Točno tako.

ADAMOVIČ: Zakaj pa?

ŠKODLARIČ: Zato, da boste gledali v flek. Da slučajno ne izgine.

VRHOVRC: Ja, ga bo težko spet najt.

ADAMOVIČ: Hočeta, da stojim na lestvi in gledam v flek?

ŠKODLARIČ: A me ti razumeš, Miško?

VRHOVRC: Razumem, Škodlarič.

ŠKODLARIČ: A govorim razločno ...

ADAMOVIČ: Dobro, dobro. Kam pa gresta vidva?

ŠKODLARIČ: Jaz grem po kompresor, Vrhovrc bo šel pa delavce naročit. Se bojim, da bo treba celo hišo demolirat.

VRHOVRC: Pa še malo sosednje.

ADAMOVIČ: Ampak kaj pa naj počnem tukaj gor?

ŠKODLARIČ: Kakšno si prižgite.

ADAMOVIČ: Ne kadim.

ŠKODLARIČ: Jaz tudi ne. *(Vzame cigarete in mu jih ponudi.)* Ampak te je kadil tisti pred vami. Nekaj jih je še ostalo, pa sem jih spravil. *(Zaupljivo.)*

Veste, tudi on ja takole na lojtri stal, pa se mu ni zdelo nič za malo.

ADAMOVIČ: Saj meni se ne zdi za malo, meni se zdi neumno ...

ŠKODLARIČ: Na začetku, ko je prišel sem, je še kar zdravo živel. Potem je pa začel pa kaditi in pit in ...

ADAMOVIČ: Dajte sem to škatlo!

ŠKODLARIČ: ... in ženske. Razvrat. To ga je pa do konca uničilo.

ADAMOVIČ: Ženske?

ŠKODLARIČ: To vam povem, ko vas takole gledam in si mislim: ko tam gori stoji v njegovi obleki in kadi njegove cigarete in mu je sploh zelo podoben, malo previdnosti ne bo odveč.

ADAMOVIČ: Kakšne ženske? Raje pojdita in hitro pridita nazaj.

VRHOVRC: Zdaj se ne mudi več tako zelo, ko smo našli flek. Glavni problem je rešen.

ŠKODLARIČ: Tukaj imate cigarete. Vam bodo na lestvi delale družbo. Človek se lahko počuti samega, takole med nebom in zemljo. Pa gor glejte! Ne vem, kako bom prenesel, če ta flek izgine, preden se vrneva! Greva, Miško. Aja, pa gospo pozdravite, ko pride iz službe.

ADAMOVIČ: Kakšno gospo?

ŠKODLARIČ: Recite, naj nič ne skrbi. Bova midva vse uredila.

ADAMOVIČ: Kakšno gospo? Jaz grem dol ...

ŠKODLARIČ: A vas lahko prosim, lepo prosim, za malo potrpljenja? A lahko?

Odideta. Adamovič nekaj časa brez smisla stoji na lestvi, potem vzame škatlico cigaret in si jo začne ogledovati.

ADAMOVIČ: Ne vem, kaj je to: če je kdo prijazen z mano, čisto popustim ...

Na vse pristanem.

Vzame cigareto in prižge. Močno zakašlja.

Vstopi Zinka, pred seboj poriva do vrha poln nakupovalni voziček.

ZINKA: Kakšen dan! Nič ne reci. Samo to te prosim: nič ne reci. Sem bila v marketu. Klasika: samo dve blagajni, ljudi pa kot Kitajcev. Jolanda ima prav, kar je res je res. Končno pridem na vrsto, razumeš, pa ugotovim, da nimam mehčalca. Jasno, grem ga nazaj iskat – medtem se mi pa trije vrinejo v vrsto. In tisti pred mano je imel voziček brez dna. Brez dna, ti povem. Kaj je vse vlekel ven! Začel je čisto spodobno, juhice, sokci, toalet

papir, vložki. Te reči. Potem se je pa začelo. Kosilnica, modroci, bide. Bide, ti rečem. Je na licu mesta probal, če mu rit sede vanj. Pa še kolo, motor, pa les za fasado ... Ti povem – sem kar čakala, kdaj bo še ženo pa froce potegnil ven. Zdaj, ko so znižali cene, bi bilo to za pričakovat ... Tako sem bila besna, da sem kar voziček ukradla ... (*Ga opazi.*) Kaj je pa to? Kaj pa delaš na tej lestvi?

ADAMOVIČ: (*Leze dol.*) Kdo ... ste pa vi?

ZINKA: Pa ne, da so spet cevi! Že spet bo vse na meni. Kdo bo zdaj iskal obrtnike? Jaz tega ne zdržim več! Ta zakon je mora!

ADAMOVIČ: Kakšen zakon?

ZINKA: Pa vse je zakajeno, kot v kakšnem bifeju! A res moraš toliko kadit? V službi se me vsi izogibajo, ker na deset metrov smrdim po cigaretah. Pa sploh ne kadim!

ADAMOVIČ: Ampak kdo ste?

ZINKA: Saj. Saj. Prav mi je. Kdo ste, kdo smo ... Jaz delam, on pa meditira na lestvi. Amisliš, da si tako kaj bližje bogu ali kaj? Kdo ste ... Ampak ne misli, da si me presenetil. Ne misli, da se sama ne sprašujem, kdo sem. Večkrat grem takole sama vase. Je blizu, kaj me pa zamudi ... In potem se vprašam: kdo sem? Od kje prihajam? Kam grem? Zakaj se ne peljem? A sem to sploh jaz? Kateri bog je kriv, da zdaj stojim tukaj? In da ti stojiš tam? Vse to se sprašujem, ljubi moj intelektuallec in potrudi se, da me boš vreden.

ADAMOVIČ: Ne morem verjet. Ne morem verjet. Nimam še ključavnice, pa mi vsi vdirajo v stanovanje. To je kolodvor!

ZINKA: (*Z drugim tonom.*) Aha. Razumem. Zdaj razumem. Zakaj pa takoj ne poveš? Bi se malo igral, kaj? Ti porednež ti! Jaz neznanka, ti neznanec ... jaz mlada vdova, ti instalater ... Vem, zakon je dolgočasna reč. Ampak danes ni časa, Beno. Zlezi dol z lestve in jo umakni stran. Kmalu prideta na obisk Jolanda in Edi. Bo treba kaj pripraviti. A psa si peljal na sprehod?

ADAMOVIČ: Kakšnega psa?

ZINKA: Že vidim, da ga nisi. Še dobro, da sem ga prejšnji teden odpeljala k mami v Španijo. Na avionu sem si pa rekla: kako je ta svet majhen! (*Gleda okoli.*) Kje je pa miza pa stoli?

ADAMOVIČ: Kakšni stoli?

ZINKA: Za sedet, kakšni pa?

ADAMOVIČ: Tukaj ni bilo nobenih stolov in ...

ZINKA: Hrane za deset ljudi sem imela na njej!

ADAMOVIČ: (*Jezno.*) Poglejte zunaj na hodniku.

ZINKA: Veš kaj, odkar sva poročena, se kregava okrog pohištva. A se ne moreva enkrat zmeniti?

ADAMOVIČ: Midva poročena? Oprostite, ampak jaz nisem poročen. Na tem pa zelo vztrajam.

ZINKA: Prav mi je. Pa mi je mama lepo rekla: Zinka, eno samo življenje imaš. Ne poroči se z njim. Njega zanima samo ta preklet instrument. Ti umetniki –

ti imajo kosmate duše. V vsakem od njih je nekaj opičjega, vse tja nazaj do Darwina. Na to vrsto se ne moreš zanest. Poglej se! Polno omaro oblek imaš. Kdo jih je izbral? Jaz. Brez mene bi bil gol in bos! Ti sploh nimaš nobenega okusa. Neverjetno! On me ignorira, jaz pa hitim iz službe, da bi mu skuhala kosilo. Kako se mi je Jolanda smejala! Še za frizerja nisem imela časa.

ADAMOVIČ: (*Končno eksplodira.*) Zdaj je pa dovolj! Dovolj! Me razumete? Ker jaz ne razumem, kaj se tukaj dogaja. Ta lestev mi je priča, da bom zdajle zlezal z nje, če takoj ne odidete!

ZINKA: (*Nenadoma potrto.*) Je torej res, da sva na koncu? (*Z novim upanjem.*) In če narediva še en korak, kje bova potem ... spet na začetku?

ADAMOVIČ: Ne razumem vas, gospa.

ZINKA: Spet v vročih Benetkah, kjer sva se spoznala?

ADAMOVIČ: Midva se danes prvič vidiva.

ZINKA: A zakaj bi se tudi zadnjič? Priznam gospod: nerodno sem se zaletela. Razkrinkali ste me, priznam. Res je, ne pozna se. Ampak kaj morem, če ste mi všeč! Odkar ste se preselili sem, imam oči samo za vas. Razmišljala sem: kako naj se mu približam, da me ne zavrne? Tega ne bi prenesla. Pomislila sem: če pridem k njemu kakor ljubica, ali se ne bo morda prestrašil, da mu hočem biti žena? Potem pa se mi je posvetilo: kaj pa, če ga obiščem kakor žena? Morda bom lahko postala njegova ljubica?

ADAMOVIČ: Misel ni nezanimiva, samo jaz ...

ZINKA: In zdaj sem tu. Me prezirate?

ADAMOVIČ: (*V zadregi.*) Tukaj zgoraj nisem v položaju, da bi lahko koga preziral. Pa tudi sicer nisem človek, ki bi sodil o komer koli. Nov sem, takorekoč. V tej hiši in tudi drugače. Tudi svet na sploh mi še ni kaj prida jasen. Sem še bolj nepopisan list, če ne zamerite.

ZINKA: Kaj pa če ste zadnja stran? Pa ne veste, da se za vami skriva ves roman?

ADAMOVIČ: To pač ni zelo mogoče ... kako naj pa to izvem?

ZINKA: Potem pridite dol ... za začetek.

ADAMOVIČ: Pridem, če boste šli.

ZINKA: Že odhajam. A preden grem, vas prosim, da priznate!

ADAMOVIČ: Priznam kaj?

ZINKA: Da ste me povabili.

ADAMOVIČ: Jaz? To bo pomota ...

ZINKA: Ne, vaše oči ne lažejo.

ADAMOVIČ: Moje oči?

ZINKA: Vem, kako so me opazovale na tistem starem grajskem vrtu, ko sem vam prinesla na mizo kaviarja in šampanjca ...

ADAMOVIČ: To bo pomota.

ZINKA: (*Se skloni za pianino.*) In vendar ste vedeli, da bom prišla! Šampanjec!

ADAMOVIČ: (*Presenečeno.*) To je pa nekdo pozabil tukaj. Ne pijem alkohola.

ZINKA: Potem bo danes ena čaša avantura ...

Mu ponudi kozarec, ki se je od nekje znašel v njenih rokah. Vedno bolj je zapeljiva in to ne brez učinka.

ADAMOVIČ: Vino mi ne naredi dobro v želodcu ...

ZINKA: Saj ne bo dolgo tam. Nazdraviva ob tem veselo žalostnem srečanju.

ADAMOVIČ: *(Se brani vedno manj odločno.)* Nekako mi ni ...

ZINKA: Eno samo čašo! Sem se mar zaman vzpenjala k vam po tej lestvi upanja, strahu, hrepenenja?

ADAMOVIČ: Tò vem, da je visoko ...

ZINKA: Takrat nekoč ste sedli za klavir in zaigrali, da so vsi gosti v dvorcu onemeli, a vi ste imeli oči le zame.

ADAMOVIČ: Nisem prepričan, da se tega spomim.

ZINKA: Vam torej nisem všeč?

ADAMOVIČ: Ne bom rekel ... da ste neprivlačni.

ZINKA: Potem vas prosim, da nazdraviva.

ADAMOVIČ: Dobro, če boste potem šli. *(Pije. Se mu zaleti.)*

ZINKA: Kako ste nepopisno ljubki! Kot otrok.

ADAMOVIČ: *(V zadregi pogleda skozi okno.)* Kako je danes naša ulica prazna.

ZINKA: In vetrovna ... So vam všeč moji lasje? *(Si razpre frizuro.)*

ADAMOVIČ: Zdaj ste se pa ... skuštrali.

ZINKA: Tò je od vetra, ki veje čez ta prazni trg.

ADAMOVIČ: A zaprem okno?

ZINKA: Ne. Rada imam ta balkon ... ta razgled na Doževo palačo ... Se jih hočete dotakniti?

ADAMOVIČ: Vaših las? Zakaj?

ZINKA: Da jih boste občutili.

ADAMOVIČ: Če vztrajate ... *(Se dotakne njenih las.)*

ZINKA: Kako se je nenadoma zmračilo!

ADAMOVIČ: Prižgal bom luč.

ZINKA: Ne, prižgite raje svečo.

ADAMOVIČ: Svečo?

ZINK: Tole svečo ... *(Mu ponudi svečo, ki se je od nekje znašla v njeni roki.)* Boste storili to zame?

ADAMOVIČ: Dobro, če boste potem šli. *(Prižge svečo.)* Takole.

ZINKA: Kako očarljivo! Kakšna svetloba! Kaj pa je to?

ADAMOVIČ: Tò je pianino.

ZINKA: Vedela sem! Tò je neizbežno! Večer za večerom sanjam, da boste nekoč igrali zame. Samo zame. Vi slavni pianist! Zaigrajte mi kaj!

ADAMOVIČ: A zdajle?

ZINKA: Zakaj ne?

ADAMOVIČ: Ne vem ...

ZINKA: Prosim vas.

ADAMOVIČ: Ne vem če sem razpoložen ...

ZINKA: Zame. Samo zame. Še nihče ni nikoli igral samo zame!

ADAMOVIČ: Nekaj malega ... če boste potem šli ...

ZINKA: Naredila bom, kar boste hoteli.

ADAMOVIČ: A kar bom hotel?

ZINKA: Karkoli. Vaša sužnja bom.

Adamovič sede za instrument.

ADAMOVIČ: Kaj pa hočete, da zaigram?

ZINKA: Kar hočete. Vi izberite.

ADAMOVIČ: Ne vem, kaj bi ... no ja, mogoče tole ...

Adamovič zaigra "Eine kleine Nacht Musik".

ZINKA: Božansko. Božansko!

ADAMOVIČ: Mozart, če vas zanima.

ZINKA: Dobro me poslušajte: kadarkoli boste želeli, da vas obiščem – samo svečo prižgite in to melodijo zaigrajte in že bom pri vas.

ADAMOVIČ: Znam še nekaj drugih ...

ZINKA: *(Silovito.)* Samo svečo in to melodijo ... Nikar ne nehajte, prosim ...

ADAMOVIČ: *(Preneha.)* Saj nisem mislil.

ZINKA: Ampak zdaj ko ste že ... vas moram poljubiti! *(Ga poljubi na lice.)*

ADAMOVIČ: Saj ... ne bi bilo treba.

ZINKA: Me zdaj prezirate?

ADAMOVIČ: Ne, ne ...

ZINKA: Vem, da me prezirate.

ADAMOVIČ: Nikakor.

ZINKA: Dokažite.

ADAMOVIČ: Kako?

ZINKA: *(Si razgali ramo.)* Poljubite me.

ADAMOVIČ: A na ramo?

ZINKA: Na ramo.

ADAMOVIČ: Poljubim naj vas?

ZINKA: V dokaz, da resno mislite.

ADAMOVIČ: To je pa skušnjava ...

ZINKA: Z vami se počutim kot v raju ... Sama sva, kot naju je bog ustvaril, enega drugemu ...

ADAMOVIČ: Rebra me bolijo ...

ZINKA: Dokažite, da me ne prezirate.

ADAMOVIČ: Dobro, en sam poljub. Potem pa greste, mar ne?

Jo na rahlo in okorno poljubi na ramo.

ZINKA: Mmm, kako ste strastni ...

ADAMOVIČ: In vi slastni ... Tako. A zdaj ... greste?

ZINKA: Želite, da grem?

ADAMOVIČ: Meni je ... vseeno.

ZINKA: A bi vi še enega?

ADAMOVIČ: Da bi vas še enkrat poljubil?

ZINKA: Zadnjič.

ADAMOVIČ: Kam pa imate zdaj v mislih? Kar tako vprašam.

ZINKA: Recimo ... semle na koleno.

ADAMOVIČ: A kar na koleno ...

ZINKA: Na koleno.

ADAMOVIČ: Potem pa ... na koleno.

Jo poljubi.

ZINKA: Tako, in zdaj odhajam. Saj to želite?

ADAMOVIČ: Če to želim?

ZINKA: Mar ne želite, da odidem?

ADAMOVIČ: Tega nisem rekel.

ZINKA: Vseeno grem, dokler še ni prepozno.

ADAMOVIČ: Počakajte ...

ZINKA: Kaj?

ADAMOVIČ: A ne bi ...

ZINKA: Ne bi ... kaj?

ADAMOVIČ: Še enega?

ZINKA: Še en poljub?

ADAMOVIČ: Zadnjega.

ZINKA: Kam pa zdaj?

ADAMOVIČ: Pa res. Kam le?

ZINKA: Na popek.

ADAMOVIČ: Kam?

ZINKA: Na popek.

ADAMOVIČ: A kar na popek.

ZINKA: Popek, popek.

ADAMOVIČ: Kar na popek ...

ZINKA: Jebemti popek, Beno ...

Zinka upihne svečo; izgineta za klavir. Vrata se odprejo in vstopijo Teta, njena Sestra, njen Mož. Nosijo kovčke in potovalke in tudi kaj nepotrebne in nerazumljivega je vmes.

TETA: Evo nas.

SESTRA: Pa smo tukaj.

TETA: Benjamin? A si doma? Teta je prišla!

SESTRA: Izgleda, da ga ni.

TETA: Mogoče je na podstrehi, ker ima lestev tukaj.

MOŽ: A mislita, da je tole pravi naslov?

TETA: Tukaj stanuje, če vam rečem. Ga kar voham. Že kot dojenček je takole dišal. Večkrat sem ga kopala, Benjaminčka, a vesta to?

SESTRA: Jasno da vem, saj mi še nikoli nisi povedala.

TETA: Saj veš: kadar ni mame doma, pa teta prav pride.

SESTRA: Ja. In tako otroci zrastejo in počasi mine življenje.

TETA: Kaj pa ti veš o tem, saj jih nimaš.

SESTRA: Ti jih imaš pa samo zato, draga sestra, da se hvališ z njimi.

MOŽ: Na vratih nič ne piše.

TETA: To je pravo stanovanje. Mirno se lahko razkomotimo.

SESTRA: Ampak če smo čisto iskreni: lahko bi vsaj sorodnikom sporočil, kam se je preselil.

MOŽ: Saj ga res že ves dan iščemo.

TETA: Zato bo pa zdaj bolj presenečen, ko nas bo zagledal tukaj.

SESTRA: A misliš, da nas bo vesel?

Adamovič se dvigne izza klavirja. V zadregi se skloni in si zapenja srajco. Naši gostje ga ne opazijo takoj.

MOŽ: Poslušajta, a kuro pustim v avtu ali jo grem iskat?

TETA: Čakaj da vidim, če ima sploh hladilnik. *(Gleda okoli.)* Jaz ga tukaj ne vidim ... *(Zagleda Adamoviča.)* Kdo pa je to?

ADAMOVIČ: Dragi teti, stric Tine, lepo, da ste prišli. Samo nisem vas pričakoval in trenutek ni najbolj primeren ...

SESTRA: Kdo pa je ta? Na pol slečen?

ADAMOVIČ: Oprostite mi, ampak nisem sam in bi vas prosil ...

TETA: Kdo si ti?

ADAMOVIČ: Kako, kdo sem jaz? Teta Angelca, a me ne poznaš? Jaz sem ...

TETA: Jaz zate nisem nobena teta Angelca! Ta je pa dobra! Kaj pa delate v tem stanovanju?

ADAMOVIČ: Pa kaj vam je, ljudje? A me ne poznate? Skupaj smo gor rasli, preden so me dali v šole ...

MOŽ: Angelca, kura se bo pokvarila.

TETA: A imate hladilnik?

ADAMOVIČ: Hladilnik? Ne ... hotel sem prazno ...

TETA: Nima hladilnika.

MOŽ: *(Sede na kovček.)* Če ga nima, jo je bolje pustit v avtu.

TETA: To pa ne. Da nam potem vse prevleke zasmrdijo. Kar pojdi jo iskat.

MOŽ: Zdaj sem se že vsedel.

TETA: Kaj pa če jo pes požre? Vso pot je bil nekam nemiren.

ADAMOVIČ: A psa imate s sabo? Runota?

TETA: Kako ti veš, kako je ime našemu psu?

MOŽ: Ko se enkrat vsedem, potem zlepa ne vstanem.

TETA: Tine, lepo prosim, ne mi tega delat! A mora vsak takoj videt, da nisi s kmetov?

SESTRA: A se bosta spet kregala? Pred tujim človekom?

TETA: Draga sestra, a se lahko prosim ne mešaš v moj zakon?

SESTRA: Samo pravim, da se ne kregat.

TETA: Ga že spet zagovarjaš, kaj? Ko je hlev zagorel, si ga tudi zagovarjala.

SESTRA: Kdo koga zagovarja? Raje povej, kje je moj kufer?

TETA: Kakšen kufer? Mar ni dovolj, da moram skrbet za moža? A zdaj naj pa skrbim še za tvojo prtljago?

SESTRA: Potem ti pa samo povem, da je notri ves tvoj šnops pa marmelada.

TETA: O madona. A res nisi mogla bolj pazit?

SESTRA: No, zdaj bom pa jaz kriva.

MOŽ: Ne se kregat, no. Pred tujim človekom.

ADAMOVIČ: (*Sestri.*) Dovolj je bilo heca. Jožica, a te lahko prosim ...

SESTRA: A ga slišite? Jožica. Tb so ti ta mestni. Prvič me vidi, pa sem že Jožica. Jožica! Zraven pa takole, na pol oblečen ... vem, kam pes taco moli.

Pa vam direkt povem: deset takih za enega orng kmeta!

MOŽ: Tb spet name leti.

SESTRA: Ti bodi pa lepo tiho. Izgledaš veliko bolj pameten.

TETA: A boš kar molčal, ko te takole zmerja? Ona ne bo nikoli preživela, da si vzel mene in ne nje.

MOŽ: (*Grozeče.*) Tega si pa jaz ne dovolim.

SESTRA: (*Jokajoče.*) Vsi ste proti meni. Ampak jaz nisem nobeno peto kolo. Pa suha veja. Pa te reči.

TETA: Ampak primojduš, da si!

MOŽ: (*Se mu zasmili.*) Ne se žret. Pred tujim človekom.

SESTRA: (*Iz joka v zlobo.*) Ti me pa že ne boš tolažil!

TETA: Ne se kregat.

SESTRA: Saj si ti začela.

ADAMOVIČ: Dragi sorodniki, stopimo za hip ven iz mojega stanovanja!

TETA: Kaj je rekel?

SESTRA: Ven nas podi, čeprav nas ne pozna.

MOŽ: Tb pa ni lepo.

TETA: Ta mestni so brez manir!

MOŽ: A vama nekaj povem? Jaz se tukaj počutim že čisto domače.

TETA: Jaz tudi. Poglejta, kakšna lepa omara. Me zanima, kaj ima noter.

SESTRA: Pa ja ne boš po tujih omarah štefnala!

Vstopita Škodlarič in Vrhovc.

ŠKODLARIČ: Kdo je parkiral avto direkt pred glavnim vhodom?

TETA: A je mogoče prepovedano?

ŠKODLARIČ: Ne da je prepovedano, spodobi se pa tudi ne.

TETA: Tukaj v mestu smo tako spodobni, kaj?

MOŽ: Ne se kregat.

TETA: Meščani, kaj. Pa vam povem, da ste vsi kmetje v drugem kolenu! Samo na žalost se vam to zmeraj manj pozna!

ŠKODLARIČ: Če ima hiša en sam vhod, ga ne morete zaparkirat. Vi imate tam v hribih dosti prostora. Mi moramo pa tukaj pazit, da drug drugemu ne hodimo po zelju. (*Zagleda Adamoviča.*) Madona, a sem vas lepo prosil? Marš nazaj na lojtro!

ADAMOVIČ: Če dovolite ...

ŠKODLARIČ: Gor, če ne vam tale klavir vržem skozi okno!

ADAMOVIČ: Ne, ne dotikajte se ga ... že grem ...

Zleze nazaj na lestev. Obupano se prepusti dogodkom.

ŠKODLARIČ: Naj se zdaj mi najprej pomenimo do konca. Avto bo treba spraviti stran.

TETA: (*Možu.*) A boš kaj rekel?

MOŽ: Samo da znosimo prtljago gor, a bi šlo?

TETA: A zdaj ga boš pa še prosil?

MOŽ: Saj ga nisem prosil. Samo vprašal sem. Jaz se nočem kregat.

ŠKODLARIČ: To je moška beseda.

MOŽ: (*Počaščen.*) Mi moški se razumemo med sabo.

TETA: Daj no mir. Kakšni moški. To si ti ta mestni.

ŠKODLARIČ: (*Zelo zavzeto.*) Jaz sem bolj kmet kot vi. Se borim za kozolce.

VRHOVRC: Gospa, nekaj vam kokodaka v havbi, a to veste?

TETA: Tine, pa ne da je to kokoš? A si mislil kar živo dat v hladilnik?

MOŽ: Ne, to je tranzistor. Baterije so na psu.

TETA: Zato pa kar naprej laja, revček. Vsaj zvečer bi mu jih lahko snel dol.

SESTRA: To je zato, ker špara električno. Mi že celo življenje nekaj šparamo, na koncu je pa itak vse vseeno.

Vstopita Jolanda in Edi.

EDI: Kaj pa je to? A sem spet v Istanbulu?

JOLANDA: O madonca.

EDI: Kaj pa Beno dela na lojtri?

TETA: Kdo sta pa vidva?

JOLANDA: Jaz sem Jolanda, tole je pa moj mož Edi. Prijatelja. Povabljena sva na drink.

TETA: Kam?

JOLANDA: Na pijačo. (*Ediju.*) Pri frizerju mi ni nič omenila, da bo imela zvečer polno hišo.

EDI: Ti, to je pa precej ruralna scena za moj okus. A bova dolgo?

JOLANDA: Me prav zanima, zakaj ima tako polno hišo. Pa ne, da je Beno dobil kakšno nagrado?

EDI: To je bolj možno kot verjetno.

JOLANDA: Zinka? A si doma?

Izza klavirja se zdaj dvigne Zinka. Okrog glave ima turban iz brisače, kot da je ravnokar prišla iz kopalnice.

ZINKA: Nič več! Nič več! Dovolj je! Noben tuš ne more sprat te svinjarije dol z mene! Zastonj se skrivam: noben kos pohištva ne more skrit moje bede. Ja, ja, kar glejte me. Glejte mojo sramoto in uživajte. Jaz hočem, da se gostje dobro počutijo! Ko sem ga prvič videla, je toliko obetal. Tako nežen je bil in tako lepo je igral! Na tem klavirju sem se mu dala in povem vam, da me še do danes ni vrnil! To bo življenje, sem si rekla! Ves svet bo najin, vsa Evropa! Pa sem dobila svoje Benetke. Jaz sem garala v službi kot zadnja natakara, on je pa životaril. Nič več ni igral. No ja, nekaj takega, kar ni nihče poslušal. Potem je pa še tisto pozabil. Zdaj bo pa on meni, da ni imel miru! Da mu nismo dali, da bi bil to, kar je! Čisto sam si je kriv! Zabave, pa alkohol, pa ženske ... nag je igral na klavir, sosedje so pa skozi okno gledali! Takega hudiča je gnal ponoči, da me je bilo sram it v službo. Vsak večer takole polna hiša, kdo bi to zdržal? Vi pridete in greste, jaz moram pa ostati! In na vsem lepem sva bila do vratu v dolgovi! Kdo jih bo vrnil, vas vprašam? Zato vam zdaj rečem: dosti! Basta! Vse perilo imam uničeno od poceni mehčalca in socialne delavke mi telefonarijo. Z dvema sem že na ti. Beda, sama beda! Tak je on: jabolko bi odtrgal z drevesa, plačal ga pa ne bi! Še sama bom segla po alkoholu, če kaj ne storim. Jutri na avion pa v Kanado! Psa sem že dala mami, drugega me pa nič ne veže na ta prekleti kraj!

Tišina. Adamovič čepi na lestvi; izgleda nekam odsotno.

ŠKODLARIČ: Ti preklet človek ti.

VRHOVRC: Že ko se je vselil sem, mi je bil sumljiv. Je preveč spominjal na onega.

ŠKODLARIČ: Če mene vprašaš, sploh ni nobene razlike med njima.

JOLANDA: A dolgove ti je naredil? Daj no mir!

SESTRA: Kaj boste pa zdaj?

JOLANDA: Pustite no, da se reva zjoka! Kaj rinete vanjo? A nimate nič občutka? *(Zinki, ki hlipa v njenem objemu.)*

SESTRA: *(Boj zase.)* Ne vi meni o občutkih.

JOLANDA: *(Zinki.)* A vse to ti je naredil? A daj no mir ...

TETA: Česa takega naš Benjamin ne bi nikoli naredil. Je pa to že ena druga kri!

EDI: Kakšna drama. Kar žal mi je, da moram jutri v Frankfurt.

ŠKODLARIČ: Ne, ne, takole pa ne bo šlo. Vse bo plačal, kar je zapravil. Tudi to omaro bo plačal, pa vse obleke, vse do zadnjih gat! Zakaj jih je pa naročil!

JOLANDA: Ampak da je nag igral ...

TETA: Da gre tako osramotit družino! Da meni to stori, nikoli mi ne bi ušel.

MOŽ: Jaz ti tudi ne bom.

TETA: Čisto sem iz sebe.

VRHOVRC: Da se ne bi hudič kam skril.

MOŽ: Ga bomo že našli, mi moški.

ŠKODLARIČ: Včasih smo take na grmadi kurili, zdaj se naj pa še opravičujemo!

Adamoviču se zazdi, da je prišel pravi trenutek za beg; plane z lestve dol in proti vratom; tam se zaleti v gospo Minko, ki je s polnimi rokami pravkar ustopila noter. Vsi se zaprepadeno zazrejo v Adamoviča.

GOSPA MINKA: Ja hudiča, a ne morete malo pazit? Na, pa je šel, štrudl.

(Opazi množico okoli sebe.) No ja. Saj ga tako ne bi bilo dosti za vse.

Zavesa pade.

II. DEL

Jolanda, Edi, Škodlarič, Vrhovrc, Gospa Minka, Teta, Mož, Sestra stojijo v ospredju, ko jih odkrije luč. Malce v ozadju, pravzaprav v sobi, pod dežnikom stojita Zinka in Adamovič. Vse kaže, da vsi skupaj čakajo na avobus. Gledajo vsak v svoj časopis. Sestra in Vrhovrc nimata svojega; Sestra špega malo k Možu, malo k Teti, Vrhovrc pa gleda čaz ramo k Škodlariču, ki ravno hoče obrniti list.

VRHOVRC: Čakaj, tole me zanima ...

ŠKODLARIČ: To si že zadnjič prebral.

VRHOVRC: A res? Potem me pa ne zanima več.

ŠKODLARIČ: Ti a veš, da mi niso objavili.

VRHOVRC: Nemogoče.

ŠKODLARIČ: Če ti rečem. Vse sem pogledal. Nič o kozolcih.

VRHOVRC: Pa si oddal na pošto?

ŠKODLARIČ: Jasno.

VRHOVRC: Potem se pa delajo norca iz tebe.

ŠKODLARIČ: Iz nekaterih stvari se jaz ne pustim zajebavat.

VRHOVRC: Mogoče ti pa še bojo. *(Tišina.)* Kakšno bo pa vreme?

ŠKODLARIČ: Piše, da je bil včeraj dež.

VRHOVRC: Zato sem bil tako moker. *(Tišina.)* Tega avtobusa pa dolgo ni.

ŠKODLARIČ: Hvala, ker si mi povedal, Vrhovrc.

VRHOVRC: Če me pa skrbi.

ŠKODLARIČ: Kaj te skrbi?

VRHOVRC: Da bo kam ušel, preden prideva domov. Zmeraj me to skrbi, kadar sem zdoma.

ŠKODLARIČ: Nikamor ne more. Zaklenil se je noter.

VRHOVRC: Če ne bo plačal omare, mu bom še tri prinesel. Bomo videli, kako bo potem to poravnal.

ŠKODLARIČ: Pa še obleke daj noter.

VRHOVRC: Brez skrbi. Naj pa klavir proda. Ta se ne bo tako zmazal, kot se je tisti pred njim.

ŠKODLARIČ: Niti slučajno.

VRHOVRC: Zdaj, ko je priznal ženo, bi lahko tudi otroke.

ŠKODLARIČ: A veš, kaj pa mene skrbi?

VRHOVRC: Kaj?

ŠKODLARIČ: Flek.

VRHOVRC: Jebenti flek.

ŠKODLARIČ: Jaz upam, da je še zmeraj na lojtri in gleda vanj.

VRHOVRC: Lepo si ga prosil, Škodlarič.

ŠKODLARIČ: Ja. Ampak enim lepa beseda nič ne pomeni, to je pa tudi res.

VRHOVRC: Danes bomo zaorali, pa bo, kar bo.

ŠKODLARIČ: Ko prideva domov, ga bova dobro privila. Če drugega ne, bo vsaj lojtro dal nazaj. A misli, da je njegova ali kaj?

VRHOVRC: Če bova sploh kdaj prišla.

ŠKODLARIČ: Jebenti šoferji. Bo treba spet kaj napisat v cajtenge.

VRHOVRC: Ti znaš to tako dobro naredit, Škodlarič.

ŠKODLARIČ: *(Težko skrje, da mu kompliment godi.)* Če bom imel kaj časa, nič ne obljubim.

Bereta.

EDI: Glej, tale je dobra. Tip se je zaklenil v stanovanje, da so morali sosedi skozi okno lest noter.

JOLANDA: Daj no mir! Kje to piše?

EDI: Na prejšnji strani.

JOLANDA: *(Lista.)* Nič ne vidim.

EDI: Jasno da ne vidiš. Jaz imam Frankfurter algemajn. Ne bom jaz bral teh lokalcev.

JOLANDA: *(Mimogrede.)* Edi?

EDI: M?

JOLANDA: A me že dolgo varaš?

EDI: Tri leta pa pol.

JOLANDA: Jaz te pa samo tri leta.

EDI: *(Ne preveč zainteresirano.)* A res? Kako pa je?

JOLANDA: Gre.

EDI: *(Pogleda v njen časopis.)* Ti, poglej tole. Ne morem verjet.

JOLANDA: Kaj?

EDI: Ti lokalci nimajo pojma o pojmu o dizajnu. Še dobro, da grem jutri v Frankfurt, da se malo skuliram.

JOLANDA: Daj, prinesi novo kosilnico. Vrt je že malo zanemarjen, ker ta stara slabo reže.

EDI: Ni problema. A imaš danes popoldne ljubimca?

JOLANDA: Je rekel, da pride, če ne bom šla k frizerju.

EDI: Bi prosil, če lahko do šestih gre.

JOLANDA: Zakaj?

EDI: Ker moram prečekerat par novih dizajnov.

JOLANDA: A jih ne moreš v službi?

EDI: Ne, ker imam ves material doma.

JOLANDA: Saj te ne bo motil.

EDI: Kako da ne? Zmeraj hoče igrat z mano šah, potem ko zleze s tebe.

JOLANDA: To je za to, ker te ima za intelektualca.

EDI: V samih gatah hodi po stanovanju s šahovnico pod pajsho. Včasih me prav prime, da bi ga posilil!

JOLANDA: Edi! Beno te spoštuje.

EDI: Saj me samo prime. Ne bi se jaz dotaknil pianista.

JOLANDA: Žena je na tem, da mu uide.

EDI: Veš kaj, jaz jo čisto razumem. (*Tišina.*) A veš, da je v Indoneziji revolucija. To bo spet en masaker. Zanima me, koliko jih bodo zradirali. Upam, da bo zvečer že na dnevniku.

JOLANDA: Tepih sem dala v čistilnico.

EDI: Končno. Skrajni čas. Bolhe so se zaredile v njem. In to samo zaradi tistega presnetega sosedovega psa. Ne vem, zakaj ga morajo vedno pripeljat s sabo, če pridejo na obisk.

JOLANDA: Zato, da so vsaj malo skupaj. Saj veš, da sta drugače ves čas zdoma.

EDI: Pes pa laja, da ne morem spat.

JOLANDA: Ti bi tudi, če bi bil takole sam.

EDI: Če že imaš psa, je bolje imet dva, da jima ni dolgčas.

JOLANDA: Ali pa, da nimaš tepiha.

EDI: Jebenti avtobus. Pa glih danes se mi je mercedes pokvaril. A veš, da se še v življenju nisem peljal z avtobusom. Enkrat je malo manjkalo, da bi v Frankfurtu po nesreči skočil na enega. K sreči sem si še v zraku premislil. Pa je bil to Frankfurt, madona. Ne pa tole. Avion ali pa taksi: to je zakon. To tukaj je čista sociala.

JOLANDA: A si zato, da bi še malo potihem brala?

EDI: Imaš prav. Ne vem, zakaj se pogovarjava. Če sva tiho, je tudi vse v redu.

Bereta.

TETA: Tine, ne tako mečkat časopisa. Saj ga boš še strgal.

MOŽ: Ne bom, Angelca.

TETA: Saj veš, da ga bomo še rabili.

MOŽ: Vem. Za solato zavit.

TETA: Pa za zelje.

SESTRA: A lahko stojita bolj pri miru. Čim nekam pogledam, se takoj kdo premakne.

TETA: A si spet nekaj našpičena?

SESTRA: Samo noge me bolijo. Normalni ljudje berejo časopis doma za mizo, jaz ga moram pa zmeraj kje na cesti. Pa če bi imela vsaj svojega. Tako pa nobene stvari ne morem prebrat do konca.

TETA: V življenju je treba kdaj pa kdaj tudi malo potrpet.

SESTRA: Jaz že čisto zadosti trpim. A vama lahko nekaj povem? Kar naprej nekaj potujemo. Z avtom, z vlakom, z avtobusom. Kar naprej smo na poti. Človek se nima kdaj spočit. Ves čas nekaj pokamo, ko pridemo tja, moramo pa vse razpokat. Ampak ali nas sploh kdo v resnici mara? Za njivo sploh nimam več časa, brat pa tudi ne, odkar je v politiki.

MOŽ: Če imamo pa toliko sorodnikov, a ne Angelca? To traja, preden vse obiščeš.

SESTRA: Ampak ali je treba vsakemu prineset kuro pa deset kil zelja?

MOŽ: Bolje, da ga nesemo s sabo, kot da nam doma kdo hodi vanj.

SESTRA: Jaz bi bila kdaj tudi doma. Me ne bi motilo.

TETA: Povsod je grdo, doma je najgrše.

MOŽ: Sorodniki so zato, da se jih obiskuje. A ne, Angelca?

TETA: Samo Benjamin je bil vedno nekaj posebnega. Nisem mu jaz zastonj teta.

SESTRA: Kaj ne poveš. A mene pa mogoče plačujejo?

MOŽ: A sem mu jaz potem zastonj stric?

TETA: Ti si moj mož, Tine.

MOŽ: Kar tako vprašam. Saj smo itak vsi sorodniki.

SESTRA: Pa bo danes doma? Zadnjič, ko smo ga obiskali, ga ni bilo.

TETA: Če ga ne bo, ga bomo pa poiskali. Meni se ne bo kar tako skril. Ga imam preveč rada. (*Gleda v časopis.*) A ni tole njegova slika?

SESTRA: Je pa tale veliko grši.

TETA: A se ti zdi?

MOŽ: Pa tukaj piše, da je že umrl.

TETA: Dajmo prebrat, kaj se mu je zgodilo.

Berejo.

GOSPA MINKA: (*Sama zase.*) Lepo je tem tukaj. S kom se naj pa jaz pogovarjam? Mož mi je pobegnil z hčerko, sem slišala, da se mislita poročit. Komu naj pa zdaj pečem štrudl? Ko človek sam stoji na postaji, ga čudne misli obhajajo. Še dobro, da imam novega soseda. Samo da v tistem stanovanju nobeden ne zdrži dolgo. Vsi postanejo nekam blede in astenični. Tudi temu ne gre nič bolje. Zakon je zavozil, službo je izgubil, saj je nikoli ni imel – ne vem, kako se bo to končalo. Kako je že nekje pisalo? Pohujšanje utruji človeka. Ko si enkrat nag, nimaš več kaj sleči. Se lahko samo nazaj oblečeš. Ampak ko je prišel v to dolino, smo bili pa vsi paf ... Samo poglej, kako je danes črna kronika obsežna! Bo še doma kaj za prebrat.

Bere.

VRHOVRC: Poglej, Škodlarič, avtobus gre!

ŠKODLARIČ: Zdaj mu bom pa povedal svoje!

GOSPA MILKA: Jaz mislim, da bi bilo najbolje, če sploh ne bi šli gor. Tako bi ga najbolj prizadeli, šoferja frdamanega!

JOLANDA: Jaz se strinjam.

EDI: Jaz tudi. Bo vsaj svež zrak. Ne prenesem švica. Še moj mi je zoprni, kaj šele od drugih!

ŠKODLARIČ: Ti, to pa res ni neumno. Kako bo pogledal šofer, ko bomo šli peš!

MOŽ: Kaj se pogovarjajo tile?

TETA: Psst! Tiho bodi. Bomo šli kar lepo za njimi. Oni so tukaj doma in vedo, katera pot je najkrajša.

MOŽ: Zakaj smo pa potem toliko časa čakali na avtobus?

TETA: Tine, ne mi tega delat!

SESTRA: Ne se kregat.

TETA: A te lahko še zadnjič prosim, da se ne mešaš v moj zakon? Je že tako velika zmeda v njem.

ŠKODLARIČ: Zdajle pojdimo, ko ravno ustavlja. Da bo orng prizadet. Še tole tablo vzemi s seboj, Miško. Da naslednji sploh ne bo vedel, kje naj ustavi.

Dostojanstveno odidejo in nekoliko bolj odkrijejo Adamoviča in Zinko, ki sta stala v ozadju, v sobi. Oba sta v dežnih plaščih pod zelo razpadlim dežnikom; izgledata precej ubogo. Recimo: kot dva zmatrana zakonca.

ZINKA: A si zdaj slišal?

ADAMOVIČ: Kaj bi slišal.

ZINKA: Kar so govorili.

ADAMOVIČ: Mene ne zanima, o čem se ti ljudje pogovarjajo.

ZINKA: Zastonj tiščiš glavo v pesek. Dobro, saj ne rečem, da je vse res, kar pravijo. Mogoče tudi ni nič res. Ampak res pa je, da imaš ti toliko slabih lastnosti. Rad bi bil lep, pa delaš grdobiye. Rad bi živel sam, pa si nakopljesh familio. Vsaka malo krajša kikla te zapelje, potem ti je pa žal. Na tuj račun bi živel, država naj te sponzorira, zraven naj te pa še vsi spoštujejo. Domišljaš si, da si najboljši pianist na svetu, pa so samo v našem bloku trije boljši. Rad bi staro pohištvo, jaz naj pa plačujem kredite. Piješ, potem ti je pa slabo. Kadiš, potem pa kašljaš. Vsaka prepovedana stvar te premami. Ne znaš reč ne, ko bi moral reč ja. Sem že odvetniku vse povedala. Veš, kaj je rekel? Rekel je: dobro, da nimata otrok, samo psa. To je potem veliko lažje.

ADAMOVIČ: Dokler se toliko pogovarjate o meni, še ni vse izgubljeno.

ZINKA: Najin zakon je izgubljen. Za zmeraj. Kar sam zapravljaj svoje življenje.

ADAMOVIČ: Jaz zapravljam neko drugo življenje, ne mojega, to ti poskušam že ves čas dopovedat.

ZINKA: Vem, vem. Vi umetniki ste vsi razcepljeni. Stojite v blatu, glavo bi imeli pa v oblakih. Ženo imate za kuhat, v mamu ste pa zaljubljeni.

ADAMOVIČ: A razumeš, da jaz nisem to, za kar me imaš?

ZINKA: A ti razumeš, da imava že en teden prazen hladilnik?

ADAMOVIČ: Zinka, a se ne bi mogla pogovoriti?

ZINKA: S tabo se ne da pogovarjat. Sploh pa ne na tem včerajšnjem dežju.

ADAMOVIČ: Pojdiva nazaj noter, Zinka. Avtobus je že zdavnaj odpeljal.

ZINKA: Grem. Ampak samo zato, da spokam kovčke.

Odideta. Razsvetli se soba, pravzaprav modrina za oknom v ozadju. Vidimo lestev, na njej Gospa Minka. Gleda skozi okno v sobo.

GOSPA MINKA: A je kdo noter? Nič ne vidim. A ni še nobenega? (*Nekoliko odpre okno.*) A sem spet prva? Zmeraj pridem prva. Potem se pa vprašam: pa kam, za božjo voljo, tako hitim? Kaj pa upam, da bom doživela v tujem stanovanju? Pa še prezgodnja sem. Ampak to ni najhuje ... jih bom že počakala. Rada sem v družbi. Ampak skrbi me nekaj drugega. Kaj pa, če enkrat takole notri zagledam sebe? Kaj si bom rekla? To me skrbi. Ta razgovor. Se bojim, da bom ostala brez besed. (*Pogleda dol.*) Aha, tamle prihajajo. Cela procesija se vije sem gor... In on je prvi v vrsti. Danes se bo nekaj zgodilo. Ta človek... vsi imamo nekaj z njim, a nobeden ne ve, kaj. Zato, ker nekaj skriva. Samo rožičke kaže ven iz hišice. In prav grdo nas z njimi špika. Od kar je tu, gre vse narobe. Zdaj ga bomo potegnili ven, to bo pravo rojstvo, ko bo zavekal tu pred nami in tudi kakšna kapljica krvi zna biti. Stavim, da je pravi spak, naj še tako nedolžno gleda. Zdaj grem dol, da bom naredila prostor za ostale. Čutim, da bo zanimivo.

Izgine; vstopita Adamovič in Zinka. Zapreta dežnik. Slačita se, sezuвата; utrujena sta, brez volje.

ZINKA: Vsa sem premočena. Prekleta življenje! Že stokrat sem rekla, da se bom odselila, pa pridejo prijatelji, pa sosed, pa sorodniki in me prepričajo naj ostanem.

ADAMOVIČ: A mora človek zaradi enega samega drobnega užitka trpet celo življenje?

ZINKA: Pusti Benetke, Beno. Takrat si bil drug človek. Lep, nadarjen, pa tako ljubko neroden ... zdaj, v tem plesnivem mraku izgledaš kot staro, suho testo.

ADAMOVIČ: Oprosti, če sem bil takrat svinja. Jaz sem imel toliko idej, pa jih nisem znal realizirati ...

ZINKA: Vedno so vse drugi krivi, kaj? Kaj pa tista mlada natararica?

ADAMOVIČ: (*Apatično.*) Če ne vem za to, potem se je gotovo zgodilo.

ZINKA: Preklet bodi večer, ko sem te zalotila z njo ... In z mano vred vsa hiša. A si se res moral spustiti tako globoko? Pa kakšno ime si imel! Lepo si ga umazal. In moje z njim. Tega ti nikoli ne pozabim. Madona, saj je bila še otrok!

ADAMOVIČ: Jaz bi šel kar nazaj na postajo. Je bilo bolj prijetno.

ZINKA: Brez denarja sva, a razumeš? Zraven moram pa gledat Jolando. Kako jo Edi razvaja! Vsak teden nov montl. Zdaj se bojo pa še v hišo preselili. Veš, saj meni ne gre za denar. Ampak to je pa vseeno mučno gledat. Zakaj ene življenje tako razvaja, drugi se moramo pa tako matrat? Kje je tukaj pravica? Pa je ženska bolj grda in bolj neumna od mene!

ADAMOVIČ: Začel bom dajat ure iz klavirja, pa bo nekaj kapnilo.

ZINKA: Vem, kako ti daješ ure iz klavirja. Še zdaj imam črno belo rit. Ko je človek mlad in neumen, pade na lepe melodije ... potem te pa življenje postavi na trda tla.

ADAMOVIČ: (*Nestrpno.*) A misliš it ti danes še kaj ven?

ZINKA: Ne samo, da mislim it ven, ne mislim se nikoli več vrnit.

ADAMOVIČ: A ti pomagam spokat?

ZINKA: Ne se tako truditi, Beno. Znam bit tudi jaz cinična. Meni ni treba nosit kovčkov iz mojega stanovanja. Bodo že tebe izselili.

ADAMOVIČ: Omaro ti kar pustim!

ZINKA: Ne rabim jaz omare v Kanadi. Tam vržeš stran, kar porabiš.

ADAMOVIČ: Čestitam.

ZINKA: Se vidiva na sodišču. Pa glej, da me več ne zalezuješ.

ADAMOVIČ: Mi še na pamet ne kapne.

Zinka oddide; Adamovič ostane sam v sobi. Njegovo razpoloženje se v hipu spremeni. Vidimo ga, kako se preobleče in si pred zrcalom popravi frizuro.

Preseneti ga trkanje na vrata.

ŠKODLARIČ: (*Zunaj.*) A ste noter? Adamovič? A ste doma?

ADAMOVIČ: Nikogar ni, gospod Škodlarič.

VRHOVRC: (*Zunaj.*) A slišiš? Nikogar ni.

ŠKODLARIČ: Kako nikogar? Kdo pa potem govori? Še moje ime pozna!

VRHOVRC: Povem samo to, kar sem slišal.

ŠKODLARIČ: Noter je, če ti rečem.

VRHOVRC: A misliš, da še zmeraj stoji na lestvi?

ŠKODLARIČ: Bog ne daj, da ne.

Adamovič se skriva v omaro.

VRHOVRC: Odprite vrata, Adamovič!

ŠKODLARIČ: Zakaj jih pa sam ne odpres, Vrhovrc?

VRHOVRC: Sem mislil, da so zaklenjena.

ŠKODLARIČ: Daj, umakni se.

Škodlarič in Vrhovrc vstopita.

VRHOVRC: Sem ti rekel, da ga ni.

ŠKODLARIČ: Pa lojtre tudi ni več, jebenti.

VRHOVRC: Kaj bova pa zdaj?

ŠKODLARIČ: Čakaj, da razmislim. Kam rineš? S tabo imam več problemov, kot z njim.

VRHOVRC: Ti me kar naprej podcenjuješ. Jaz tega ne bom več prenašal.

ŠKODLARIČ: Ne mi slane župe solit, Vrhovrc!

VRHOVRC: Jaz se bom nehal preganjat po tej bajti. Lepo se bom preoblekel in šel v slaščičarno in potem ga ne bo od matere rojenega, ki bi me zvlekel ven.

ŠKODLARIČ: Miško ...

VRHOVRC: Celo življenje delam v mesnici, celo življenje! Tri korake stran je pa slaščičarna ... tri korakce, a me razumeš?

ŠKODLARIČ: Miško ...

VRHOVRC: Tb je ena prekleta usoda! A lahko povem? Vsako jutro od šestih do dveh: goveda, prašiči, teleta, jaz pa sanjam o kremšnitah, tortah, roladah ...

ŠKODLARIČ: Saj te razumem, Milivoj. Ampak zdajle ni čas za to.

VRHOVRC: Vidim jih, vsak dan jih gledam, sline se mi cedijo, dosežem jih pa ne ... No ja. Potem pa pride tisti preklet hladilnik od kamiona in parkira pred izložbo. Potem jih pa še vidim ne več. Preklet mrz telečji!

ŠKODLARIČ: Le kam se je hudič skril?

VRHOVRC: Veš kaj: pojdiva ven pa od zunaj poglejva noter.

ŠKODLARIČ: Madonca, to pa ni neumna misel. Kako si pa prišel na to idejo?

VRHOVRC: Ti me še ne poznaš, Škodlarič. Jaz bom enkrat prišel v cajtenge, tako ali drugače!

ŠKODLARIČ: Pojdiva hitro, Miško, preden se kaj ne zgodi!

Gresta ven. Adamovič zleze iz omare, prisluškuje pri vratih. Potem se še enkrat pogleda v ogledalo, prižge svečo in sede za pianino. Zaigra "Eine kleine Nacht Musik", ki jo poznamo že s prvega dela.

Vrata se počasi odprejo.

Pojavi se Zinka; tokrat kot zelo mlado, preprosto dekle. Vsekakor je drugačna, druga ženska, kot v ljubezenskem prizoru iz prvega dejanja. Prizor ki sledi, je malce burlesken, malce poetičen; zapeljivost se meša z nerodnostjo, erotika z banalnostjo.

ZINKA: Ste doma, gospod?

ADAMOVIČ: Kar naprej, vstopi noter.

ZINKA. Evo me.

ADAMOVIČ: Dober večer.

ZINKA: Skozi okno sem slišala, da še igrate. Saj ste rekli, naj vas obiščem, ne?

ADAMOVIČ: Ja. Seveda. Če si slišala, sem rekel. Včasih kaj rečem, pa noben ne sliši, spet drugič pa molčim kot grob, pa si vsi tiščijo ušesa. A ni to hec?

ZINKA: Če hočete, da grem, bom kar šla.

ADAMOVIČ: Ne, ne, nikakor ne.

ZINKA: Zakaj ste pa prižgali to svečo?

ADAMOVIČ: Prižgal sem jo ... ker mrak odganja goste.

ZINKA: (Poredno.) A to pomeni, da želite bit z mano sami?

ADAMOVIČ: Absolutno! Hočem reč ... manj kot nas je, bolje je.

ZINKA: Kako ste smešni! Kdaj pa ste se preselili sem?

ADAMOVIČ: Pred nekaj meseci. Dnevi, leti ... saj ne vem točno.

ZINKA: Spodaj pravijo, da ste malo posebni. V Paradižu.

ADAMOVIČ: V Paradižu?

ZINKA: Tb je bistro, kjer delam. Saj veste.

ADAMOVIČ: Ti si ...

ZINKA: Zinka Radmilovič. Natararica.

ADAMOVIČ: Ne, ti si čudež.

ZINKA: Ne kličite me tako. Lahko se spremenim v žabo.

ADAMOVIČ: Ne, ta je malo prej odšla ...

ZINKA: Kakšen lep klavir imate!

ADAMOVIČ: Saj ni omembe vredno ... a boš kaj spila?

ZINKA: Viski.

ADAMOVIČ: Viski? Kje ga že imam?

ZINKA: Kakšna tema je zunaj. A veste, da bo kmalu dvanajst?

ADAMOVIČ: A res? Upam, da se ti ne mudi.

ZINKA: Imam strogega očeta.

ADAMOVIČ: Potem mi dovoli, da ti najprej sezujem čevelj.

ZINKA: Zakaj?

ADAMOVIČ: Da te bom lahko našel, ko bo plesa konec in bo tvoja kočija z iskrimi konji izginila v noč ...

ZINKA: Danes je v mestu prava štala, noben avtobus ne vozi. Glejte, pa še najlonko sem si strgala!

ADAMOVIČ: Kakšna lepa nožica ...

ZINKA: Kaj pa moj viski?

ADAMOVIČ: Aja ... najprej viski. A nisi malo premlada zanj?

ZINKA: Pijem ga od dvanajstega leta. Še dobro, da sem tako zrasla, a ne?

ADAMOVIČ: A ga boš z ledom? Kar tako vprašam, ker ga nimam.

ZINKA: Vi ne boste pili?

ADAMOVIČ: Danes se postim ... saj veš: omamljaj se, ni važno s čim ...

ZINKA: Kaj pravite?

ADAMOVIČ: Dvanajsternik, moram pazit ... aha, tukaj je steklenica.

ZINKA: (*Gre do pianina.*) Na katere tipke bova nocoj igrala?

ADAMOVIČ: Bi bilo nevljudno, če bi se poljubovala?

ZINKA: Prosim?

ADAMOVIČ: (*Iz zadrege v strokovnost.*) To je C -dur, tole F, tole G ... to je pa viski.

ZINKA: Hvala. Jaz se tega ne bi nikoli naučila ... Moj ded je znal pa lepo na orglice. Ko je igral, so vse ovce prišle s planin. (*Sede.*) Na, zdaj mi pa sezujete čevelj, če želite! Pa stopalo mi lahko zmasirate. Sem že ves dan na nogah.

ADAMOVIČ: Čevlječek, srebrn, zlat ... to je pot v kraljevi grad ...

Zunaj se v višini okna pojavi lestev. Na njej kot zrel grozd visijo naši junaki in gledajo v sobo.

ADAMOVIČ: Kaj se hihitaš?

ZINKA: Žgečkate me.

ADAMOVIČ: A se lahko še jaz sezujem?

ZINKA: Samo jaz vas ne bom žgečkala. Si lahko kdo kaj misli.

ADAMOVIČ: Kaj bi si mislil?

ZINKA: Kakšne smešne nogavice imate. (*Igrivo.*) Ha, zdaj sva pa oba bosa ...

ADAMOVIČ: *(Poetično.)* Ko na zemljo pada rosa jutranjega poželenja ...

ZINKA: Nekaj me srbi pod pazduho ... Tukaj je vroče za znoret. A vas moti, če slečem tole?

ADAMOVIČ: Ne ... ne moti me. Sploh ne. Nikakor ne.

Zinka se sleče in se popraska; nekako brezciljno obsedi v srajčki. Adamovič jo popolnoma očaran gleda.

ZINKA: Takole ... zdaj se bom pa nazaj obleka.

ADAMOVIČ: Ne, ne ... ostani še malo takole ... te prosim ...

ZINKA: Zakaj?

ADAMOVIČ: Da te še malo gledam ... Moj bog, kdo si ti?

ZINKA: Zinka Radmilovič. Kje je pa vaša žena?

ADAMOVIČ: Ti si moja žena. Druge nočem.

ZINKA: Ne se hecat, gospod. Jaz ne bom nikomur žena. Zdaj je še prekmalu, potem bo pa prepozno.

ADAMOVIČ: Zadnjič, ko sva bila skupaj ...

ZINKA: Ah tisto. Še zdaj mi je nerodno ... *(Ljubko zaskrbljeno.)* A veste, kar zgodilo se je. To se meni tolikokrat zgodi, če sem z moškim. Čisto nič nočem, pa se mi vseeno zgodi. Samo malo se pogovarjam, kakšen kos obleke odložim, če je vroče, se tu pa tam popraskam – pa se mi zgodi. Še nasmehnem se ne, pa se mi zgodi. Kar naenkrat. Niti sama dobro ne vem kako, pa se mi že dogaja, a veste. Jaz še nekaj govorim, hkrati se mi pa že dogaja. Ko se pa enkrat dogaja ... kaj češ potem, a veste. Potem nimaš več kaj. Tega pa res ne smeva več ponoviti.

ADAMOVIČ: Prosim, ne nehaj.

ZINKA: Kaj?

ADAMOVIČ: Govorit. To je nebeška muzika.

ZINKA: Takšna sem. Preveč govorim.

ADAMOVIČ: Jaz pa zase ne morem reč, kdo sem. Imajo vsi drugi več za povedat.

ZINKA: Ampak punce imate pa radi, kaj?

ADAMOVIČ: S tem se je vse začelo ...

ZINKA: Joj, je pozno! Zdaj bom pa res že morala iti...

ADAMOVIČ: Ne! Prosim te ne odhajaj! Saj priznam: jaz nisem niti lep niti popoln. Daleč od tega. Kriv sem za marsikaj, kar me dolžijo ... V meni je skrit nek hudič iz mesa in krvi ... Ampak dovoli mi vseeno ...

Sede za pianino, zaigra melodijo, ki jo že poznamo.

ZINKA: *(Vzhičeno.)* Pa ne spet te! Ta me čisto vrže. A veste, da se mi lahko kaj zgodi?

ADAMOVIČ: Naj se zgodi, kar se mora.

ZINKA: Pridite sem.

ADAMOVIČ: Zakaj?

ZINKA: Bova zaplesala.

ADAMOVIČ: Jaz sem precej neroden ...

ZINKA: Saj je vseeno.

ADAMOVIČ: Kdo bo pa igral namesto mene ...?

ZINKA: Kakšen škrat korepetitor.

Pianist vstane, muzika se nadaljuje; gre do Zinke. Objameta se v plesu. Našim junakom zunaj uspe, da odprejo okno. Nekaj šepetajo; potem Škodlarič in Vrhovrc počasi zlezeta v sobo, medtem ko ostali izginejo z lestvijo vred.

ADAMOVIČ: Bal sem se, da se ti mudi.

ZINKA: Ne skrbet: dokler sanjaš, tudi spiš.

ADAMOVIČ: Sovražim budilke. Ne vem, zakaj tega ne povem na glas.

ZINKA: Moraš bit to, kar si.

ADAMOVIČ: *(Nenadoma ognjevit.)* Saj bom in kdor misli, da je več, se moti. Zakaj jih moti to, česar nimam, namesto da bi ljubili, kar imam? Zakaj vdirajo v sobo tam, kjer so vrata odprta? Zakaj te rodijo, da bi te potem črtili? Zakaj dajejo, da bi potem jemali?

ZINKA: Ne šepetajte mi tega, prosim, ker čutim, da se že dogaja ...

ADAMOVIČ: *(Še bolj pogumno.)* Zakaj se skrivajo, če jih nihče ne išče? Zakaj lovijo, če nihče ne beži? *(Sta vedno bolj intimna.)*

ZINKA: Benjamin ...

ADAMOVIČ: M?

ZINKA: *(Se komaj še drži nad vodo.)* A se nama že dogaja?

ADAMOVIČ: Zakaj pokrivajo, kar je potrebno odkrit, zakaj zastirajo, kar je potrebno odstret ...

ZINKA: Benjamin ...

ADAMOVIČ: Zakaj grizejo, kjer je treba poljubiti ... zakaj vlečejo, ko je treba poriniti ...

Se poljubita; takorekoč v istem trenutku Adamovič zagleda Škodlariča in Vrhovca, ki sta prišla že čisto blizu.

ADAMOVIČ: Aaa! Kaj je pa to?

ŠKODLARIČ: Ti bom že dal poštene ljudi ven zaklepat! Vrhovrc, prižgi luč!

VRHOVRC: Poglej, še ogenj je zakuril!

ŠKODLARIČ: Gospa, a je vse v redu?

ZINKA: *(Spet spremenjena.)* Hvala bogu, da sta prišla. Že dva dni pije, mene je pa v stanovanje zaklenil.

ŠKODLARIČ: Saj res smrdi po šnopsu. *(Adamoviču.)* Tukaj se vsedi pa da mi daš čisto mir!

VRHOVRC: Naj zdaj plača omaro.

ŠKODLARIČ: Počakaj, da najprej gospo potolažim! *(Objema Zinko čez ramena.)*

Najprej je treba za ljudi poskrbet!

ADAMOVIČ: Kdo je ta ženska? Kaj dela v mojem stanovanju? Jaz sem hotel imet tukaj samo klavir!

ZINKA: A ga slišita? Kako naj človek to prenaša?

VRHOVRC: A zdaj se boš pa norega delal ali kaj?

ŠKODLARIČ: Bodite brez skrbi, gospa. Jaz sem imel prekleto težko življenje, sem dal par vojn skozi, pa me še nobena ni uničila in me tudi takle pajac ne bo. Pa čeprav je z vsemi žavbami namazan. Je bil pred njim natančno en tak v stanovanju. Iste razvade, iste obleke, še pohištvo isto – ampak na koncu je znal že kaj spodobnega zaigrat. Že za kakšno proslavo je bil dober. (*Zunaj trkanje.*) Spusti jih noter, Miško. Saj zato sva prišla sem noter, da jim bova odklenila vrata.

Vrhovrc odklene vrata. Vstopi Gospa Minka.

ŠKODLARIČ: Kje so pa ostali?

GOSPA MINKA: Jaz sem tako letela po stopnicah gor, da me nobeden ni dohajal. Kaj se pa dogaja?

ŠKODLARIČ: Družinske zadeve, gospa.

GOSPA MINKA: Potem je pa dobro, da smo tukaj. Jaz dam veliko na družino, veste. Včasih sem jo imela.

ŠKODLARIČ: Zdaj ste pa sami, ne?

ZINKA: Ampak imam energije za dva.

ŠKODLARIČ: Saj ste res še nekam živahna gospa.

GOSPA MINKA: A se vam zdi?

ŠKODLARIČ: Prmojduš. Prav gajstna ste. Takole po stopnicah teč, da vas nobeden ne ulovi!

GOSPA MINKA: Vi ste tudi en fin gospod. Sem brala, da včasih kaj napišete v časopis.

ŠKODLARIČ: (*Težko skrije, da mu kompliment godi.*) Hudič je, ker ni nobenega časa.

GOSPA MINKA: Jaz ga imam pa včasih kar dosti. Potem se pa kar sama s seboj ukvarjam.

ŠKODLARIČ: Zdaj, ko ste brez moža, bi se lahko midva večkrat dobila.

GOSPA MINKA: A da bi se drug z drugim ukvarjala?

ŠKODLARIČ: Jaz mislim, da še ni prepozno. Bi bilo pa dobro malo pohitet. Prmejduš. Čas teče; enkrat se obrneš na levo, enkrat na desno pa je življenje okoli.

GOSPA MINKA: Pa bi res lahko prišli kaj na obisk. Kakšen štrudl pa še lahko spečem. Tale tukaj ga tako ne zna cenit.

ŠKODLARIČ: Za en dober štrudl bi pa jaz marsikaj naredil.

GOSPA MINKA: Kako bi ne! Saj ste hišnik!

Prideta Edi in Jolanda.

JOLANDA: (*Zinki.*) Ti boga reva! Kdaj se bo to končalo?

ZINKA: Manični depresivec je. Niha med melanholijo in blaznostjo. Saj ni sam kriv. Zadnjič mi je polno mizo hrane zvlekel na hodnik!

JOLANDA: Potem mu pa ne gre tako slabo!

ZINKA: Jaz ti povem, da ni sam kriv.

JOLANDA: Prosim, da ga ne zagovarjaš. Jaz sem ga imela priliko dobro spoznat. On misli, da smo me ženske figure na šahovnici. Ampak danes bo doživel šah mat! Edi, kaj stojiš tam, kot da ni čisto vseeno, če bi kje drugje? Povej ji vendar kaj.

EDI: A hočeš kdaj z mano v Frankfurt, Zinka? Se boš malo sprostila.

Pridejo Teta, Sestra, Mož. Mož s kovički.

TETA: Benjamin! Končno! Po vseh teh letih!

ADAMOVIČ: Jaz vas ne poznam.

TETA: Angelca, tvoja teta, to je Tine, moj mož, to pa Jožica ... kako misliš, da nas ne poznaš?

ADAMOVIČ: Ne vem, kdo ste.

TETA: Kako si nam lahko to naredil? Da moramo po fasadi plezat, če hočemo na obisk?

GOSPA MINKA: Imate prav. Pri golobjih drekih se pa vse neha.

MOŽ: Lahko bi nam spodrsnilo.

SESTRA: Veste kaj, jaz ga pa razumem. Jaz bi takoj vrata zaklenila pred sabo, samo če bi mogla.

TETA: Tine, kaj pa spet nosiš te kufre s sabo? A jih nisi že enkrat prinesel gor?

MOŽ: Ja. Ampak sem jih potem na postaji pozabil. Kar naprej smo na obiskih, da sploh ne vem več, kdaj sem kaj prinesel, kdaj pa kaj odnesel.

SESTRA: Kaj bomo pa zdaj? Saj se človek nima kam vvest.

ŠKODLARIČ: Pa je res že gneča tukaj. Pojdiva Vrhovrc, bova prinesla mizo pa stole od tistega reveža, ki je prej stanoval tukaj.

Gresta ven.

ADAMOVIČ: Ne! Ne! Ne! Nobenega pohištva več! Od toliko pohištva jaz znorim!

TETA: Kaj si pa ušpičil?

ŠKODLARIČ: Veliko tega.

TETA: Samo dobro ti hočejo, Benjamin. Jaz tudi ne maram teh ljudi, ampak dolžnosti so dolžnosti. Pri tem ti pa ne morem pomagat.

GOSPA MINKA: Potem se bomo pa kot ljudje vsedli za mizo in se pomenili, kaj bomo z njim, a ne?

ZINKA: *(Gre za Škodlaričem in Vrhovrcem.)* Jaz bom pa kaj postregla.

JOLANDA: Ni govora! Saj nismo zato prišli, da bi nam zdaj stregla.

EDI: Pa še na robu živcev si.

ZINKA: To je pa čisto moja stvar.

JOLANDA: Ne moreva gledat, ko tako garaš.

MOŽ: Jaz bi pa lahko kaj malega pojedel.

ZINKA: A sta slišala? Iz moje hiše pa ljudje ne bodo šli lačni in žejni. Pa tudi če se pretrgam! *(Gre k vratom in jih odpre.)* Kar sem noter, prosim! Kar sem noter!

Škodlarič in Vrhovrc ob Zinkini asistenci prineseta dolgo mizo, na kateri so stoli. In tudi hrana je že pripravljena na mizi. Sprememba prostora je zdaj očitna in dokončna; rahlo nadrealistična soba iz prvega dela se je spremenila v gostilno.

ŠKODLARIČ: Takole ... takole ... zdaj se bomo pa lepo posedli.

EDI: Kdo bo sedel kje?

SESTRA: Kot da je to važno.

TETA: Mene res že malo noge bolijo.

SESTRA: Težko mi je, ko vidim, kako se staraš.

MOŽ: Ne se kregat.

SESTRA: Pa kdo se krega, madona?

MOŽ: Sem mislil, da se kregata.

GOSPA MINKA: Hrana je že na mizi! Ocvrto in pečeno!

ZINKA: Malenkosti. Malo sem spraznila hladilnik, nič drugega.

MOŽ: Hladilnik? A si slišala, Angelca? A grem po kuro v avto?

TETA: Pa ne zdaj. Ti bodo drugi vse pojedli.

ŠKODLARIČ: No, kar posedite se.

EDI: A ne bi šli raje v kakšen klub?

JOLANDA: *(Gleda v krožnike mizo.)* Pogledj, kaj vse je pripravila! Le kje je dobila recepte?

EDI: Ti, a misliš da je tole sveže?

GOSPA MILKA: Seveda je. Saj že en mesec stoji na hodniku.

VRHOVRC: Ne vem, kako da nisem opazil te mize. Pa ves čas bicikl priklepam nanjo.

Posedejo. Škodlarič potegne k mizi še Adamoviča.

ŠKODLARIČ: Takole. Ti boš sedel tukaj, med mano in Vrhovrcem. Da ne boš med kosilom delal kakšnih neumnosti.

ADAMOVIČ: Nisem lačen.

ŠKODLARIČ: Saj zato boš pa jedel. *(Vstane in dvigne čašo.)* Dovolite, da vam nekaj povem, preden začnete jest. Poroka ali pogreb, sedmina ali proslava – zmeraj je treba kaj dobrega pojest in popit. To je lep običaj, in običaje je treba spoštovati. In običaj pravi, da je treba tudi kakšno zapet. Če je priložnost vesela, veselo; če je žalostna, žalostno. Tukaj med nami sedi človek, ki nam je povzročil precej gorja. Ki nas je grdo zavračal, ko smo mu ponujali roko. Vsak od nas, ki tukaj sedi, bi mu lahko bil pravičen in strog sodnik! *(Aplavz.)* Ampak danes ne bomo gledali nazaj. Kar je bilo, je bilo. *(Zinka vstane v protestu.)* Samo da dokončam, gospa. Zdaj ga pogledjte, kako tukaj sedi. Kot je rekel Marks: govori kot idiot, izgleda kot idiot, ampak naj vas to ne prevara. On je idiot!

Smeh, aplavz.

VRHOVRC: *(Teti.)* On rad citira svojega župnika.

EDI: Marks je bil komik.

ŠKODLARIČ: Torej, prijatelji, čemu bomo zdaj nazdravili? Komu bi drugemu kot sebi! *(Aplavz.)* Danes nas je sem prinesla skrb. Skrb za tega človeka

tukaj, ki sedi in ne reče ne bev ne mev. Kar smo storili, ni bila naša dolžnost, pa smo to vseeno naredili. In to je za spoštovat. (*Aplavz.*) In iz hvaležnosti do gostov, ki so se danes zbrali v tvoji hiši, nam boš zdaj nekaj zapel.

ADAMOVIČ: Ne znam nobene.

GOSPA MINKA: Saj sem rekla: kovačeva kobila je bosa.

ŠKODLARIČ: O znaš, znaš!

TETA: Daj no Benjamin, za goste! A boš še naprej sramotil svojo družino?

VRHOVRC: Jaz bi bil bolj grob z njim.

ŠKODLARIČ: Saj bo, saj bo. Počasi. Moraš bit malo psihologa. Tisti pred njim je na koncu tudi zapel. Samo da smo mu tistega Wolfganga sneli z vratu.

Vse oči so zdaj uprte v Adamoviča. Ta se v brezizhodni situaciji počasi dvigne, vzame kozarec in zapoje z visokim glasom.

ADAMOVIČ: Kolk'o kaplic, tol'ko let,

Bog nam daj na svet živet.

Groba tišina. Adamovič sede nazaj. Kljub nerodnosti – ali pa prav zaradi nje – je naredil vtis na ostale.

ŠKODLARIČ: No? A je bilo tako težko?

TETA: Bravo, Benjamin. Na zdravje!

VSI: Na zdravje!

VRHOVRC: Kje smo že ostali?

ZINKA: Pri kosilu. Naj vam tekne. Brez skrbi, ne bo zmanjkalo. Je še precej v hladilniku.

MOŽ: Hladilnik? A grem po kuro?

ŠKODLARIČ: Saj jo imate na krožniku.

Vsi jejo. Adamovič nekaj časa sedi, potem počasi vstane in se začne neopazno, z zelo decentnim gibom, premikati od mize proti oknu v ozadju. Ostali – zaposleni s hrano in sami s seboj – ga ne opazijo.

EDI: A veste, da sem res lačen. Nazadnje sem jedel v Frankfurtu na aerodromu.

Pa potem še nekaj malega na avionu.

GOSPA MINKA: Ko sem bila mlada, sem si želela bit stevardesa.

EDI: Ko ste bila vi mlada, še ni bilo avionov. (*Jolandi.*) A mi daš sol, ljubi?

MOŽ: Tole bedro je pa dobro zapečeno.

JOLANDA: (*Zinki.*) A si bila pri odvetniku?

ZINKA: Mhm. A ti še nisem povedala? Dol boš padla.

JOLANDA: Kaj?

ZINKA: Kakšen frajer je. Denarja kolikor hočeš. A veš, da ima vikend v Kanadi? Pa še vseč sem mu.

JOLANDA: Daj no mir.

ZINKA: Enkrat ne leto odleti čez. A veš da me je vprašal, če bi naslednjič šla z njim?

JOLANDA: Tò je pa resno. Edi, a slišiš?

EDI: Kaj?

JOLANDA: Vikend v Kanadi.

EDI: A ni to malo daleč? Mislim za vikend?

ZINKA: Če letiš v prvem razredu, mine ena dve tri.

JOLANDA: Končno! Po vseh teh težavah z dolgovi! Kako ti jaz to privoščim!

Sploh ne znam tega izrazit!

ŠKODLARIČ: Kdo pa škrtá z zobmi?

ZINKA: Samo da se uredi to sranje z Benotom. Upam, da ne bo več kompliciral.

TETA: Tine, ne si brisat mastnih prstov v srajco!

MOŽ: Tò niso bili moji prsti.

TETA: Saj je vseeno. Naj ti, ta mestni, vidijo, da imamo mi tudi svoje manire.

Adamovič je zdaj pri oknu. Zleze na okensko polico.

VRHOVRC: Saj res: kaj pa praznujemo, Škodlarič?

ŠKODLARIČ: A nisi prebral v časopisu?

VRHOVRC: Sem, pa mi je ušlo.

ŠKODLARIČ: No vidiš. Pa reci, če to ni praznik! Minka, a boš še en kozarček?

MINKA: Kar na jok mi gre.

JOLANDA: Zakaj? A gre komu tako dobro?

GOSPA MINKA: Samo pogledjte, kakšno zaroko mi je pripravil! Eni še poroke nimajo takšne!

ŠKODLARIČ: Če se skupaj najdejo pravi ljudje, ni nič pretežko. Na pij!

Adamovič odpre okno in skoči.

TETA: A boš še en kos, Tine?

MOŽ: Daj. Če ne bom mogel, bom pa zavil.

ŠKODLARIČ: Kaj je danes za en dan?

EDI: A ni četrtek?

VRHOVRC: Včeraj je bila sredo.

GOSPA MINKA: Jutri bo pa petek.

JOLANDA: Pa bo teden naokoli.

EDI: Še dobro, da bo potem še eden. A vam povem, kaj me mori zadnje čase?

JOLANDA: Povej. Če sva v družbi, še kaj izvem o tebi.

EDI: Težko si predstavljam, da mene enkrat več ne bo.

SESTRA: Jaz si pa kar lahko.

EDI: Govorim o veselju pa o teh rečeh. Kaj bo z nami po tem. Madona, saj ne morem kar izginit, ko me enkrat zadene. Na en način moram še zmeraj nekje obstajat. Kot kakšna energija, ali oblika, ali masa ... Če že ne morem zmeraj ostati takšen, kot sem zdajle. Kar bi bilo najlepše. Včasih pa na avionu pomislim na to, da je ena majhna možnost, da me bo enkrat za zmeraj pobralo in potem mi je grozno žal samega sebe. Kaj pa pravite vi?

SESTRA: Če boste vi večni, hočem jaz takoj umreti.

EDI: Vi tega ne razumete. Za takšna vprašanja moraš bit pa že malo intelektualca.

SESTRA: Ali pa komplet neumen.

Nekaj časa jejo v tišini.

JOLANDA: Meni pa nekaj vleče pod noge.

TETA: Imate prav. Nekje je preprih.

EDI: Tole pa ne bo v redu za moje sinuse.

ŠKODLARIČ: Od kje pa zdaj to piha?

VRHOVRC: *(Se ozre čez ramo.)* Pogledj, Škodlarič, nekdo je odprl okno!

MOŽ: Jaz že nisem. *(Teti.)* A ne da nisem?

TETA: Seveda nisi. Saj ni nobeden rekel, da si.

MOŽ: Ampak za vsak slučaj povem.

ŠKODLARIČ: Vrhovrc! Kje je pa tale?

Vsi se zazrejo v prazen stol.

VRHOVRC: Ti vraga. Še malo prej je sedel tukaj!

ZINKA: Spet se je začelo. A bo kdaj konec mojih muk?

TETA: Benjamin!

ŠKODLARIČ: Čakajte, čakajte. Kam je pa izginil? Iz sobe ni šel.

Spogledajo se. Potem ustanejo in planejo proti oknu.

GOSPA MINKA: *(Ki dospe prva.)* O madonca.

ŠKODLARIČ: Ista zgodba. Saj bi si človek lahko mislil.

GOSPA MINKA: Ves čas je spominjal na tistega.

VRHOVRC: Ampak se mi pa vseeno zdi, da je tale malo drugače padel.

GOSPA MINKA: Vse se spreminja, mi pa ostajamo isti.

TETA: Pogledjte, premika se!

GOSPA MINKA: A res? A res?

TETA: *(Zmagoslavno.)* Ne boste vi našega Benjamina. To je naša kri. Kmečka kri!

MOŽ: A lahko še jaz malo vidim?

ZINKA: Jaz pa tega sploh ne morem gledat.

SESTRA: Verjamem. Saj ga še živega niste mogla.

EDI: Kakšna drama!

JOLANDA: Ti, ampak se res premika!

SESTRA: Dajte, naj še jaz pogledam.

TETA: Pridi sem k meni. Tukaj se dobro vidi.

SESTRA: *(Se nagne čez.)* Tukaj spodaj ni nobenega.

ŠKODLARIČ: Čakajte, kako da ne ... Prmejduš, da ga res ni!

GOSPA MINKA: Ta je pa dobra!

TETA: *(Ponosno.)* Vi mestni lahko cel dan skačete dol, pa se ne bo nobeden pobral!

EDI: Na tej točki se pa ne strinjam z vami.

TETA: Če ne verjamete, pa probajte.

JOLANDA: Pusti jo, Edi. Kaj se ukvarjaš z njo. Saj ni vredno.

SESTRA: Čakajte. Čakajte. Kaj ste rekla?

JOLANDA: Z vami jaz nimam nič.

SESTRA: Počasi. Počasi. Kako se pa vi pogovarjate o moji sestri?

Vrata se odprejo in pride Adamovič. Precej je zdelan; hudo šepa in očala na nosu so razbita. Gre za mizo in sede. Ostali so še vedno pri oknu; kot je v tej igri že v navadi, so tako zaposleni sami s seboj, da ga ne opazijo takoj.

ŠKODLARIČ: Dajte no mir.

SESTRA: Nič mir! Takale mestna frajlica bo tukaj dvigovala nos? A mogoče tudi mesa ne jeste? Ji bom jaz dala koline! Orng krvave!

EDI: To je štala. Kompletna štala.

SESTRA: Zemlja ni samo za krompir sadit! V zemljo se da tudi koga zakopat!

JOLANDA: A mi mogoče grozite?

SESTRA: (*Že zelo iz sebe.*) Grad gori! Grof beži! Vino teče naj, če teče kri!

TETA: (*Jo skuša pomiriti.*) Je že dobro. Je že dobro.

JOLANDA: Edi, to so vampirji!

MOŽ: Ne se kregat.

SESTRA: Na čigavi strani pa si ti? A si kmet ali nisi?

MOŽ: (*Ki se mu nenadoma odpre.*) Jaz sem se priselil na kmetijo; drugače sem iz mesta. Moj oče je bil čevljar, mama pa delavka. Imel sem enega brata in šest sester; rekli so, da sem se vrgel bolj po sestrah. Da sem se raje igral z njimi in te stvari. Potem sem se pa ...

Zinka, ki nenadoma zagleda Adamoviča, kako sam sedi za mizo, ga prekine.

ZINKA: Poglejte sem! Poglejte ga! Nazaj gor je prišel!

GOSPA MINKA: Madona, pa res za mizo sedi.

SESTRA: Bravo! Tako se dela!

ŠKODLARIČ: Nič bravo! Lepo je ugotovil, da se nima kam skrit. Zdaj bomo pa vse poračunali.

Adamičev načeti obraz se spremeni v spako. Nekaj hudobnega je zdaj v njegovem izrazu.

ADAMOVIČ: Vi boste poračunali? S kom boste poračunali? Kar naprej! Hoteli ste vraga, zdaj ste ga pa dobili! Kdor čaka, dočaka!

SESTRA: Kaj mu je? Kot bi ga sam hudič obsedel!

TETA: Saj res šepa, kot bi imel kopito.

EDI: To je od padca. Nehajte s tem praznoverjem. A nimate nobene šole?

GOSPA MINKA: Pravi spak. Kot sem rekla.

ZINKA: Moj bog, kaj mi bo pa zdaj naredil?

Adamovič spleza na mizo. Izgleda, da težko stoji, a ko spregovori, spregovori tako, kot ga v tej igri nismo bili vajeni.

ADAMOVIČ: Zdajle me pa dobro poslušajte! Dobro me poslušajte vsi po vrsti, ker od danes naprej bo vse drugače. Zdaj se me ne boste več znebili! V vsaki omari, ki jo boste odprli, bom čepel noter in vas prav ostudno gledal. Za vsako mizo bom sedel z vami, pa če bo prost kakšen stol ali ne! Sladek ljubimec bom, da bo gorje ob ločitvi večje! Mrtvaške koračnice bom igral na poroki in se veselil vsake nesrečne dušice, ki jo bo zasula lopata! Mrzlo sapo vam bom dihal za vrat in ne bo ga zdravila, ki bi vam ozdravil prehlad! Če boste hoteli prav, bom jaz obrnil narobe. Nobenega veselja ne bo več, da ne bi jaz kanil notri kapljo pelina! Otroke vam bom speljal na kriva pota, da jih boste zaman iskali! Ni je muke človeku lastne, ki je ne boste izkusili! Jaz bom igral, vi boste pa plesali, goli in bosí in do gležnjev krvavi!

Dolga tišina, ko se nihče ne zgane v prostoru.

ŠKODLARIČ: Madonca, Vrhovrc ...

VRHOVRC: Ja?

ŠKODLARIČ: Saj tole je pa naš človek.

VRHOVRC: Kdo bi si mislil, da sva ga tako narobe ocenila.

ŠKODLARIČ: Naš človek, ni kaj.

GOSPA MINKA: Naš pianist.

ZINKA: Beno! Če bi bil že od začetka tak, se ne bi jaz nikoli ločila od tebe!

TETA: Benjamin! Kaj pa se je zgodilo s teboj, da si tako čuden?

Adamovič skoči iz mize in hitro odšepa ven. Vsi stečejo za njim. Komaj zadnji zapusti prostor, se odprejo vrata omare na drugi strani sobe in ven zleze – spet Adamovič. Smehlja se lastni premetenosti. Pred ogledalom si popravi strgano kravato in zlomljena očala ter si polepša frizuro. Potem odšepa do okna in s pravim otroškim pričakovanjem prižge svečo, ki je medtem ugasnila. Luč se – primerno atmosferi – zatemni. Sede za pianino in zaigra.

Vrata se počasi odprejo ...

KONEC

